

mahmut boaksi

hörru'du

björn myrman

2. upplaga

Institut kurde de Paris

GEN . 927

MAHMUT BAKSI

LIV. SWE, 927
15/05/2017
330 BAK HOR

HÖRRU' DU ...

Originalets titel: Isvec Isvec dedikleri
Översättning via engelskan till svenska
Elin Clason

Institut Kilde de Paris

IMMIGRANT - INSTITUTET

Immigrant-Institutet

Ser. A. Uppsatser och debatt.

Nr. 5 Mahmut Baksi, Hörru'ðu

Immigrant-Institutet är en ideel förening vars syfte är att sprida information om invandrarfrågor. Föreningen är partipolitiskt och religiöst obunden. För innehållet i boken ansvarar författaren ensam.

reformismen

Det finns en stad i Turkiet som heter Kayseri. Människorna från Kayseri är mycket originella, anser man i det övriga Turkiet. De som kommer därifrån tänker på ett alldeles speciellt sätt, sägs det.

I Kayseri använder man, som överallt i Turkiet, åsnor som dragdjur. Och det finns väldigt gott om åsnor i Kayseri. Åsnor äter som bekant gräs. På vintern får de halm. Men det tycker inte åsnor särskilt mycket om. De vägrar helt enkelt att äta halmen.

Men Kayseriborna är klokare än sina åsnor. Äter inte åsnorna halmen dör de och Kayseriborna har inga dragdjur längre. Därför sätter de gröna glasögon på åsnorna på vintern. Då blir halmen grön och åsnorna äter den med god aptit som om det vore gräs.

Kayseribornas åsnor är de nöjdaste och mest arbetsvilliga åsnorna i hela Turkiet.

Av Mahmut Baksi tidigare utgivna böcker:
Mezra Botan (roman) — Turkiet 1968
Sadi Alkilic Davasi — Turkiet 1969
Vatandas Hakki — Berlin 1970
Türkiye' de Kürt Sorunu — Sverige 1971
Kürt Tarihi — Sverige 1972
Den kurdiska frågan i Turkiet — Sverige 1974
Små slavar — Sverige 1975
Svec Isvec Dedikleri — Turkiet 1976
(Man säger Sverige, Sverige)

Institut kurde de Paris

ISBN 91 7328 063 1

Författares Bokmaskin

Stockholm 1976

INNEHÅLL

Är Sverige bäst i världen?	6
De hemlösa	9
Rymningen	13
Mot Östersjön	15
På Östersjön	16
På den här sidan Östersjön	18
Den tysta världen	26
De förstörda	33
Affärer med arbetare	39
Svårt att tro	45
Frihetsplatsen	48
Komplex	52
Vanadisbadet	56
Två och ett halvt år i Sverige	63
Samhället som inte kan skratta	66
Ett samhälle för hundar och kattor	70
Om ensamhet	72
Levande döda	76
Lite historia	85
Moderna slavar	93
Kulturdrama	98
Att bli förnedrad	101
På socialbyrån	106
De turkiska arbetarnas situation i Sverige	109
Historien om brödet	116
Därför älskar jag Sverige	123

ÄR SVERIGE BÄST I VÄRLDEN?

Är Sverige bäst i världen? Visserligen är det sant att Sverige nästan har den högsta levnadsstandarden i världen. Att det mesta här i Sverige hör till det modernaste och mest välutvecklade som finns vad det gäller materiella ting. Att våra bostäder är försedda med badrum, värme och välutrustade kök, att våra affärer svämmar över av varor, att våra gator är fyllda av bilar och våra vardagsrum alla innehåller en teveapparat. Man svälter inte ihjäl i Sverige.

Men välfärdssamhället har en baksida, som också de ansvariga myndigheterna är medvetna om: arbetslöshet, alkoholism, psykiska sjukdomar, utslagning ur arbetslivet på grund av ålder, sjukdomar och bristande lönsamhet.

Den svenska välfärden har kostat folkhemmets invånare en del. Många har bara upplevt dess fördelar och jämför dagens Sverige med gårdagens. Jämförelser som alltid blir till det bättre. Andra har ännu inte fått smaka på det goda livet och kommer heller aldrig att få göra det.

För en invandrare i Sverige måste dessa skillnader sticka i ögonen. Sverige förblir inte heller det drömland man kanske längtat efter, när man levt här en tid som diskare, industriarbetare eller soci-

alvårdstagare, som väntar på arbetstillstånd och uppehållstillstånd. Man har arbete, mat och bostad. Man förföljs inte för sina politiska åsikters skull. Men räcker det?

Skulle man inte kunna begära mer av ett av världens rikaste länder, som haft fred i över 150 år?

Jämför inte Sverige med andra länder, säger Mamhut Baksi, som bott här i nästan fem år. Jämför Sverige med Sverige. Titta på Sverige med kritiska ögon och se hur det egentligen är och hur det skulle kunna vara med alla sina resurser!

Mahmut Baksi kom hit i maj 1971 från Västtyskland, där han bott i åtta månader. Han tvingades lämna Turkiet eftersom han som kurdisk författare propagerat för ett fritt Kurdistan och skrivit böcker om den kurdiska frågan.

I mars 1971 tog en militärregim makten i Turkiet. Hela den turkiska och kurdiska oppositionen med dess fackliga och politiska ledare, författare och intellektuella fängslades och dömdes till långvariga straff. Många torterades svårt i de turkiska militärfängelserna.

När militärjuntan föll och socialdemokraten Bülent Ecevit blev premiärminister i januari 1974 utfärdades amnesti för alla politiska fångar. Den 5 juli 1974 öppnades fängelserna och tusentals politiska fångar blev fria. De som levit i exil

under militärjuntan återvände hem. Men de politiska fångar som dömts för rebellverksamhet släpptes inte.

Att skriva och tala om den kurdiska frågan är också fortfarande förbjudet i Turkiet. Mahmut Baksi har därför inte kunnat återvända till Turkiet. Han har inte fått amnesti och har femton års fängelse att vänta för böcker som publicerats i Sverige på turkiska och svenska om den kurdiska frågan.

Han bor alltså i Sverige sedan fem år tillbaka och tittar på Sverige med en invandrarens kritiska ögon. Boken "Hörru du" skrev han vintern 1973—74 efter två och ett halvt år i Sverige. Den har nyligen publicerats i Turkiet. Det turkiska originalet har översatts via dålig engelska till svenska och säkert förlorat mycket av sin skärpa på detta. Kvar finns den polemiska kritiken av Sverige, de ensamma människornas land, socialdemokraternas vackra folkhem, där kapitalet fortfarande efter fyrtio års socialdemokratiskt regerande har makten.

Som svensk ser man inte på samma sätt på Sverige som en invandrare. Det kan därför vara nyttigt att ta av sig de nationella skyggklapparna någon gång och försöka låta bli att bli förbannad när en invandrare vågar kritisera Sverige. Vem har för resten sagt att Sverige är den bästa av världar?

Elin Clason

DE HEMLÖSA

Jag befinner mig på Berlin Bahnhof Zoo. Det är en timme kvar tills Stockholmståget ska gå. Vi står och pratar om förtrycket i Turkiet. Vi lyssnar efter ljuden från Ankara. Den turkiska fascistiska borgarklassen mördar människor där precis som Hitler gjorde. De skjuter ständigt ner våra kamrater på gatorna. De flesta av oss sitter i fängelse. Några har lyckats ta sig ur landet. Kampen fortsätter man mot man. Det är en strid mellan gammalt och nytt. Den oundvikliga konfrontationen mellan kapital och arbete blir allt tydligare i Turkiet.

Ja, jag befinner mig på Bahnhof Zoo i maj månad 1971. Förkrympta skuggor förföljer oss. Ankara ligger framför oss som en skugga. Ankara finns i Berlin. Ankara finns inom oss. Vi fortsätter att prata, förtvivlade och sorgsna. Plötsligt exploderar ett folkupplopp mitt framför oss. En enorm människomassa väller fram. Folk springer, folk ramlar omkull, folk skriker, folk trängs. Batonger, slag, sparkar och knytnävar. Höga skrik ekar mellan Bahn-

hof Zoo's gamla smutsiga väggar. Det skarpa ljudet tränger in i våra hjärnor och sprider sig som ringar på vattnet. Berlins poliser kommer in på scenen. Deras kroppar är stora och väl-gödda. De som blir omkullslagna ligger kvar på cementgolvet. Poliserna och deras stora schäferhundar fyller hela stationen med skräck. Rynkorna i deras avskyvärda, för-vridna pannor liknar SS-märken. Hämnden lyser ur ögon som tvingats uppleva andra världskrigets nederlag.

Jag försöker uppmärksamt följa det som utspelas mitt framför mina ögon. Jag förstår inte vad som händer och vänder mig förvirrat mot min vän.

— Vad är det som händer? Vad är det här för skandal?

Min vän ser lugnt och kallt på mig som om han inte alls märker det som pågår runt omkring oss.

— Fattar du inte vad som händer min vän. Fast du har varit så länge i Berlin. Är det verkligen första gången du upplever den här sortens brutalitet?

— Ja det är det. Hur kan detta få ske mitt i Europas hjärta och i alla människors åsyn?

— Bry dig inte om det där, säger min vän. Glöm alla falska myter om Europa och låt oss tala om hur det verkligen är i stället.

— Ja visst, det vill också jag gärna tala om.

— Som du vet, säger min vän, är de flesta av de där människorna turkar.

— Det förstår jag inte. Varför måste de då fly? De kom väl inte hit för att få stryk utan för att arbeta.

— Vänta, säger min vän. Vänta så ska jag förklara det för dig. Det är inte så enkelt som det verkar. Roten till problemet sitter ganska djupt. De där männen är inte vanliga arbetare.

— Vad är de då? Arbetsköpare kanske?

— Nej inte alls. De är turistarbetare. De arbetar svart och hör inte till de arbetare, vars tänder räknats en efter en och vars kroppskrafter mätts som om de vore djur av de tyska läkarna på Tophanes arbetsförmedling i Istanbul.

— Vad betyder då detta? Är det kanske ett brott att vara turist i de europeiska demokratierna?

— Ja, om man är turistarbetare. Det finns inget större brott än att vara fattig och dessutom ha ett turkiskt pass. I Europa räcker det med dessa två saker för att betraktas som brottsling. Med ett turkiskt pass, som fått underutvecklingens stämpel, förlorar man i Europa helt och hållet sin personliga heder. Passet krossar individen och utplånar personligheten.

Jag kan inte fråga mer. Allt känns så främmande. Plötsligt ser jag framför mig en stadsdel i Berlin, där de hus, som inte rivits är ner slitna, ruttna och illaluktande. Människorna bor där som tätt packade sardiner i trånga och möjliga rum. Utan vatten, utan toalett och utan någon lösning på sina problem. De är avskurna från sitt hemland. Situationen i Turkiet tvingar dem att flytta, binder deras armar, fångar in dem och kastar ut dem på en marknad där de måste kämpa för sina liv. Och de har inte alls förändrats. De är likadana som de var i Turkiet. De tog med sig sina korankurser, sina imaner och moskéer, ja, allt de ägde hit.

De går armkrok med Gud, är sammanflätade med honom. På marknaden, i affärerna, ja, överallt är Gud med dem. Han måste resa mycket långt från Turkiet och komma ända hit för att återfinna sina älskade tjänare. Han kunde inte motstå sin längtan. Han orkade inte leva utan dem.

Gud är precis som en svart fluga, som lever och växer i smuts, gyttja och skit. Det är så Gud lever. Han uppenbarar sig alltid mitt i armodet, hopplösheten och okunnigheten. Han kommer till fattigdomens boningar och griper de svaga om halsen. Han gnager, sörplar, suger ut och förblindar människan.

RYMNINGEN

Min vän stöter häftigt till min armbåge. Tiden har runnit iväg. Tåget till Stockholm ska avgå om tio minuter. Det är alldeles lugnt omkring oss nu. Polisen har gripit och transporterat bort de hemlösa. Det är inte särskilt svårt att ana deras öde. De ska sändas tillbaka till Turkiet. Det betyder en säker död för dem. Dessa människor är beredda att dö här, misshandlas här, leva ett miserabelt liv här. Men aldrig att åka tillbaka till Turkiet. För dem är Turkiet inte ett land utan ett fängelse. Ett trångt och kolsvart fängelse.

Jag försöker glömma de känslor händelserna väcker inom mig. Tåget ska avgå vilken sekund som helst. Jag tar farväl av min vän. Vem vet, kanske vi aldrig mer kommer att ses och prata med varandra igen.

Och tåget rullar iväg.

Jag känner mig alldeles tom. Tomheten brer ut sig och fyller mig helt och hållet. Det är en tomhet utan hopp, livslust och kärlek. Jag befinner mig nu i början av en okänd, oviss, skrämmande upplevelse. Jag letar efter mig själv, mitt jag, bredvid mig, runt omkring mig, inuti mitt huvud. Men jag finns inte längre. Mitt jag existerar inte mer. Jag är borta. Jag har försvunnit in i naturens eviga djup. Ingen

ser mig. Ingen hör mig.

Man säger att människan är lik skorpionen. Kanske är det sant. Skorpionen tål varken bekymmer eller svårigheter. När den får problem brukar den sticka sig själv, så att den förtärs av sitt eget gift. Sedan börjar den fly från sitt eget jag. Den byter stad, land, omgivning och försvinner långt bort i fjärran till okända platser och återfinner aldrig mer sig själv. Den brukar gräva ner sig i dumhet, idioti och svaghet och bli kvar där. Den kommer inte undan nederlaget.

Nederlag . . .

Det är ett kallt och fult ord utan varken smak eller sätta. Trots allt kan individen inte acceptera nederlaget.

Man fylls av ett förtärande, upprivande, dödligt gift, som sprider sig inom en.

MOT ÖSTERSJÖN

Tåget rusar fram på Den tyska demokratiska republikens mark. Vi marscherar fram mot Östersjön. Mot en ny värld. Plötsligt börjar jag tänka på Andra världskriget. Kriget mellan imperialismen och arbetarklassen får liv igen inför mina ögon. Överallt blod, överallt bränder. Naziarmén sprider skräck och våld. Stridsvagnar, kanoner och bomber skövlar naturen. Enorma fartyg fraktar hela tiden svenskt stål till de tyska nazisternas armé. Stål som förvandlas till kanoner, kulor, stridsvagnar och bomber som exploderar på den sovjetiska jorden. Byar och städer brinner. Unga, gamla, barn brinner. Miljontals människor faller på den kalla svarta marken och dör utan svepning eller grav. Och medan Sovjet brinner till aska och miljoner människor förlorar sina liv reser sig Sverige, blir rikare och mäktigare. För fredens, demokratins och frihetens sak. Svenska socialdemokrater, svenska borgare, samarbetar med nazisterna.

PÅ ÖSTERSJÖN

Tåget står stilla. Inte ett ljud hörs. Jag sticker ut huvudet genom fönstret. En lätt smekande sval vind sveper in i mig. Jag försöker orientera mig. Då ser jag plötsligt havet. Nattens och havets mörker har smält samman. Endast kustremsan lyser vit av skum. Där borta ligger ett stort fartyg och vilar aktern mot kajen. Jag ryser. Snabbt samlar jag ihop mig och tar ett hastigt tag i resväskan. Mitt hjärta grips av skräck för att komma för sent. Tänk om jag inte hinner, säger jag till mig själv. Fan också. Vad tänker jag på egentligen. Förvirrad rusar jag mot dörren. Men plötsligt spärrar en konduktör vägen för mig.

— Vart ska ni, frågar han.

— Till båten, svarar jag.

Han blir först förvånad, sedan ler han och tittar på mig.

— Det är ingen brådska, säger han. Sätt dig på din plats. Du kan åka ombord med tåget.

Typiskt. Jag ska då alltid råka ut för saker och ting. Kunde han inte ha hittat någon annan att driva med än mig.

Jag insisterar, men förgäves. Mycket nervös återvänder jag till min plats i kupén och öppnar fönstret. Mitt huvud är ett enda kaos nu. Vilket fantastiskt långt tåg. Jag tittar på far-

tyget. Det är inte ens hälften så långt som tåget. Hur ska detta spjut rymmas i den där säcken?

Tåget börjar rulla och vi åker med gnissel och skrap ombord på färjan.

Jag är alldeles stel av förvåning och mumlar för mig själv: hur ska det här fartyget orka med en så tung last och så många människor?

Det dröjer ett tag innan passagerarna börjar stiga av tåget, ensamma och par om par. Tystnaden har förbytts i ett ohyggligt oväsen. Jag följer efter de andra passagerarna. Vi går genom en mycket smal dörr. Järntrapporna är branta och långa. Jag blir andfådd och trött i knäna. Till slut kommer vi in i en stor salong. Detta är inte ett fartyg. Det är ett palats. En enorm, jättelik byggnad med fåtöljer, toaletter, barer och salonger. En förtrollande och tilldragande värld. Jag sätter mig i en fåtölj nära fönstret. Östersjöns upprörda vågor blandar sig med stormen inom mig och jag försjunkar i tankar.

PÅ DEN HÄR SIDAN ÖSTERSJÖN

Vi är på Trelleborgs station. Plötsligt dyker två poliser upp i kupén. Det är första gången jag ser långhåriga och skäggiga poliser. Jag trodde att jag visste en del om den svenska polisen. Men det var tydligen inte tillräckligt. Jag hade hört att svenska poliser både är artiga, kultiverade och snälla. Att de till och med gör honnör när de ber om passet. Naturligtvis är det så poliser egentligen bör uppträda. Det vill säga de borde egentligen varken vara grymma eller ohövliga utan ha respekt för människor och behandla dem väl.

Den ene av dem frågar efter mitt pass och jag tar fram det och ger honom det. Han tittar mycket noggrant i det och kontrollerar alla uppgifter. Sedan vänder han sig till den andre och säger något. Kamraten tar passet och bläddrar i det. Han synar varenda sida noggrant.

— Nej, det här går inte, säger han till sist. Med det här passet kommer du inte in i Sverige.

— Hursa? Jag förstår inte.

— Du får inte komma in i Sverige med det här passet, säger jag.

— Vilket pass får jag komma in med då?

— Det vet jag inte. Men med det här går det i alla fall inte.

— Varför får jag inte komma in?

— Du får inte komma in. Det bara är så.

— Är inte Turkiet medlem av Europarådet, kanske?

— Snacka inte mer nu utan ta din resväska och kom med här i stället.

— Nej, jag tänker inte ta väskan. Släpper ni inte in mig betyder det att ni varken har respekt för demokratin eller det svenska folket.

— Hur mycket pengar har du egentligen?

Jag blir förvånad. Det angår honom inte. Vad har han med mina pengar att göra. Är han passpolis eller gangster?

— Det säger jag inte.

— Då måste du gå.

— Det gör jag inte.

— Går du inte frivilligt så tvingar vi dig.

Han är polis. Om han vill kan tvinga mig med våld. Därför stiger jag hjälplös ner från tåget. De för mig in i ett rum på stationen och börjar undersöka mig. De kroppsvisiterar mig. granskar mig in på bara kroppen. De lägger mina pengar, min kam, näsduk och cigaretter på bordet.

— Har du någon pistol, frågar den ene.

— Ja det har jag, svarar jag.

Vad har jag sagt? Plötsligt griper de hårt tag i mina armar. De båda poliserna pressar mig från varsitt håll.

— Ta fram den, säger de. Fram med pistolen!

Det är polisens logik! Som om jag hade haft en tredje hand att ta fram en pistol med.

De släpper inte mina armar och börjar visitera mig igen. Jag har bara två fickor. Och i den ena är det dessutom hål. De tycks tro att

jag är en fullastad lastbil. Till sist släpper de min ena arm. Jag stoppar handen i fickan och tar fram min penna.

— Var så god, säger jag. Här är pistolen.

De fattar ingenting. Plötsligt griper de tag i mig igen och för mig ut ur rummet. Jag vet inte vart vi är på väg. Det är ganska kallt. Det regnar lite och mitt hår och skägg blir vått.

Jag frågar dem:

— Vart ska vi?

— Till polisstationen, svarar den ene och tillägger:

— Vi ska skicka dig till Ankara.

Han sätter pekfingret mot min tinning, som när man trycker av en pistol.

— I Ankara ska de skjuta dig. Pang, pang, pang, säger han.

Ankara, pistolskott, pang, pang . . . Plötsligt blir jag rädd. Ljudet är inte främmande för mig. Kanske de också är här?

Jag tittar noggrant på poliserna. Jag är alldeles yr i huvudet. De grova händerna, som griper hårt om mina handleder verkar välbekanta. Men varifrån? Hur och När? Jag söker i minnet. Jovisst känner jag igen dem. Du undrar varifrån? Jo, från Istanbul, Ankara och Bahnhof Zoo. Och deras politiska mord på Beyazittorget.

Jag börjar må illa när jag tänker på det. Var finns Turkiet och var är Sverige? Hur kan den turkiska polisen med sina dräglände drakkäftar ha kommit ända hit? Denna grymma polis, som med blodbesudlade händer utan att blinka skjuter den progressiva turkiska och kurdiska ungdomen, angriper strejkande och

kidnappar människor.

Vilka gangsters. Naturligtvis kan man inte komma undan dem. Vilken fälla de fixat åt dig! Rymma hundratal mil och sedan bli fast igen. Underligt. De måste ha färgat håret blont och ögonen blå för att jag inte ska känna igen dem. Jag tittar mig omkring. Jag tänker fly, precis som jag gjorde i Turkiet. Jag vill rymma och rädda mitt liv. Till vänster ligger havet. Jag tittar åt höger. Inget hopp. Bara breda långa gator. Var är Istanbuls gränder? Där man knappast kan gå två i bredd. Dessa smala mörka små gator där man försvinner på ett ögonblick innan polisen ens hunnit blinka. Om de ändå låg där nu!

Vi går in ett stort hus och upp på översta våningen. De stänger in mig i ett litet rum alldeles intill toaletten.

Jag är trött och yr i huvudet och sjunker ner på en stol. Nu kan jag bara vänta som ett offerlamm på det som ska hända.

Nu kan du inte fly längre. De har dig helt och hållet. De kommer att sända dig till Ankara. Hur ska du klara det? Hur ska du stå ut med tortyren? De kommer att tortera dig i dagar, veckor och månader med moderna amerikanska metoder och sedan... Med falska bevis och förfälskade rapporter kommer de att döma dig, kväva dina tankar...

Jag vill stoppa handen i fickan och ta fram en cigarett. I sådana stunder älskar jag den där förbannade cigaretten. Men mina händer letar förgäves efter cigarettpaketet. Det ligger hos den svenska polisen. Den där kedjerökande polisen tog mina cigaretter utan att skämmas, utan att riskera något straff.

Jag sitter och hånlar över människans oförskämdhet och den europeiska demokratis falskhet när jag plötsligt märker att någon kommer in i rummet. En ung, lång, smal och blond flicka. Hon sätter sig på stolen bredvid mig och lägger handen på min axel.

— Hej, säger hon. Hur mår du?

Jag blir förvånad. Jag stirrar henne rakt i ögonen som en idiot. Har den där kvinnliga polisen Nermin, som förhörde mig på första avdelningen i Istanbul polishögkvarter också kommit hit? Vad snygg hon är i blont hår och gröna ögon! Jag har svårt att besvara hennes hälsning.

— Var inte rädd, jag är tolk.

— Är ni turk?

— Nej, jag är svenska.

— Men hur har ni lärt er turkiska?

— I Istanbul. Min pappa var konsul där. Jag tycker mycket om turkar.

— Men jag är inte turk, jag är kurd.

— Jaså. Jag känner mycket väl till kurdernas situation i Turkiet.

Det märks att polis Nermin är väl insatt i frågan. Det är bäst att inte tala mer om den saken nu.

— Vi lämnar den där frågan. Den är inte så viktig. Vi kan tala om den senare. Min nuvarande situation är viktigare. Vad vill polisen göra med mig?

— De vill sända dig till Ankara.

— Hur kan de göra något så vansinnigt? Hur kan de lämna ut mig till Ankara, när allting är så självklart. Det kommer att bli en politisk skandal.

- Är ni politisk flykting?
- Ja, och det har jag redan sagt till polisen.
- Vad är ert yrke?
- Jag är författare.
- Jaså. Och vad skriver ni?
- Böcker.
- Har ni några av era böcker med er?
- De har polisen tagit.
- Ett ögonblick då.

Och den långbenta lilla flickan går sin väg. Det är konstigt, men jag får plötsligt en sådan obeskrivlig lust att skratta. Det är typiskt orientalistiskt. Vi skrattar alltid hellre över vår situation än vi gråter. Jag skrattar åt flickans turkiska. Det är första gången jag hör turkiska talas bakvänt. Meningarna står på huvudet, början har bytt plats med slutet. Jag tänker på den turkiska språkakademiens medlemmar. Hädanefter behöver de inte vara ledsna och slita sitt hår i sorg över att turkiskan inte hör till de indoeuropeiska språken. De behöver bara välja denna lilla flicka till ordförande i sin akademi. Inom ett år kommer sedan turkiskan helt säkert fullständigt ha förvandlats till ett europeiskt språk.

Jag skriver inte detta för att vara rolig. Jag nämner det bara för att visa på de så kallade vetenskapliga institutionernas miserabla tillstånd i Turkiet. Dessa vetenskapsmäns enda sysselsättning är att försöka lura Europa. Till varje pris vill de bli européer. De vill till och med ändra sitt språk så att det ska passa Europa. Jag tror att historien aldrig tidigare bevittnat en sådan dumhet. Dessa människor

som alltid bekämpat yttrandefriheten, konsten, vetenskapen, den folkliga kulturen och minoriteternas språk och litteratur har hållit Turkiets utveckling tillbaka så att landet nu befinner sig flera hundra år efter de flesta andra europeiska länder.

Flickan har inte kommit tillbaka ännu. Det är ganska länge sedan hon gick sin väg. Antingen väntar de på båtens avgångstid eller också försöker de ordna en flygbiljett till Ankara åt mig, tänker jag.

Plötsligt visar sig flickan i dörren. Hon ler. Hon har mitt cigarettpaket i handen.

— Var så god och ta en cigarett, säger hon.

Det känns som om jag fått hela världen till skänks. En underbar värme sprider sig inom mig.

— Tack ska ni ha. Tack så väldigt mycket.

— För all del. Vår respekt för konstnärer är oändlig. Ta inte illa upp. Polisen har missförstått er. Var så god och kom med nu så ska vi gå till chefens rum. Ni ska förhöras.

— Vad är det för förhör?

— De ska skriva ner er levnadshistoria. Sedan är ni fri och kan ta kvällståget till Stockholm, säger hon och tillägger:

— Sverige är ett socialistiskt land. Här kan ni känna er trygg och dessutom kommer den svenska staten att betala alla era utgifter tills ni får ert uppehållstillstånd och arbetstillstånd ordnat.

Flickan säger ytterligare en massa saker. Hon berömmar Sverige så mycket hon orkar.

Guds paradiset är ingenting mot det Sverige som flickan berättar om. Vi får väl se. Om jag inte dör innan dess kanske jag kommer att få se det socialistiska Sverige . . .

DEN TYSTA VÄRLDEN

Jag står på Stockholms central. Inte ett ljud hörs. Vilken lugn och tyst plats! Det känns mycket underligt. Så länge jag kan minnas har jag hatat tystnaden. Jag älskar oväsen och bråk. Kanske det beror på mitt ursprung. Och jag ljuger inte när jag säger att när två personer träffas på gatan hemma i min by kan hela kvarteret höra vad vi pratar om. Vi människor från Mellersta Östern tycker väldigt mycket om ljud och larm. Tystnaden skrämmer och förvirrar oss. Vi tycker den är tråkig.

Det här verkar underligt. Trots att så många människor går omkring eller står och pratar i grupper på stationen är det alldeles tyst. Kan verkligen alla dessa människor tycka om tystnaden? Eller har det hänt något särskilt. Kanske den svenske kungen dött? Stationer ska vara bullriga tycker jag. Det måste eka av röster mellan väggarna där, polispipor vissla, bråk, skrik och oväsen dåna. Men här är alldeles tyst . . .

Jag går omkring i tystnaden. Den är alldeles smaklös. Mina ögon söker efter landsmän. Jag längtar häftigt efter att få växla några ord på turkiska. Men jag känner mig inte särskilt hoppfull. Om det funnits några här, hade det då varit lika tyst, frågar jag mig. Det tror jag

inte. De skulle ha hörts på hundra meters avstånd, deras radband skulle ha skramlat och bärnstenskulorna stött mot varandra med ett ekande ljud.

Plötsligt kommer en grupp människor in. Det blir genast oväsen. De hörs överallt. Hostningar, harklingar och skratt dånar över hela centralstationen. Några bär hatt, andra har skinnjackor, en del har också slips. På fötterna har de smala, tunna, spetsiga skor. De flesta går med händerna på ryggen.

Om några är mina landsmän här, måste det vara de där, säger jag för mig själv. Och när jag går närmare förstår jag att jag haft rätt.

— Hej mina vänner, säger jag till dem.

De besvarar min hälsning. Deras blickar fastnar på resväskan.

— Kom du nyss, min vän, frågar de.

— Ja, det gjorde jag.

— Från Tyskland?

— Hur vet ni det?

— Varför skulle vi inte veta det? Det är mycket dåligt i Tyskland. De kastar ständigt ut våra turistarbetare därifrån.

— Hur är det här då?

— Här har inte heller turistarbetarna mänskliga rättigheter. Kom så går vi till ett kafé där vi kan prata.

— Ja, det är en bra idé.

Vi går mot centralens kafé. En av dem tar min resväska. Det kommer mig att tänka på människorna från Mellersta Östern, på deras människokärlek och traditioner. Det märks att traditioner inte dör så lätt. I själva verket är bara en enda sak förändrad hos mina lands-

män. Deras klädsel. Särskilt de unga människors. De ser nästan obeskrivliga ut. De har blivit helt andra människor. De går inte längre utan rullar fram i för trånga byxor med vida ben. De tävlar sinsemellan om att se ut som svenskar, att bli som svenskar. Om vi klär oss som de försvinner skillnaden mellan oss, tror de. Som om det bara är klädseln som formar individen och inte kulturen.

Titta nu på de där degenererade ungdomarna. Deras stjärtar tränger nästan ut ur byxbakarna. Kläderna i Sverige är tillverkade efter svenskarnas fysiska mått. Och de är långa och smala medan vi är korta och breda med tjocka nackar direkt på axlarna.

Vi dricker kaffe. Mina landsmän blandar svenska ord i turkiskan när de talar.

— Hör ni, säger jag. Vad tycker ni om Sverige?

— Vilken fråga, min vän. Det är världens bästa land.

— Hur kom ni hit? Det finns ju inget avtal för import av arbetskraft mellan Sverige och Turkiet.

— Den som kan köra skutan är också kapten min vän, säger de.

— I så fall kan ni också hjälpa mig.

— Det är mycket svårt.

— Vi måste vara uppriktiga. Vi är alla från samma land och har inget att dölja för varandra.

— Nej visst, säger de. Gud älskar den som talar sanning.

— Vem hjälpte er hit?

— Nej, det är det enda vi inte kan tala om.

Det är en hemlighet.

Jag pressar dem, men det går inte. De talar ändå inte om det. Jag ändrar omedelbart taktik. Jag känner mitt folks karaktär, deras sätt att tänka och känna.

— Hör på mina vänner, säger jag. Jag har lämnat fru och tre hungriga barn i Turkiet. Jag sålde mina två oxar och lånade lite pengar för att kunna åka till Europa. De har inte ens bröd att äta därhemma. Mina barn och min fru måste nöja sig med grannarnas matrester. Jag måste hjälpa dem. Hellre dör jag här än åker tillbaka utan pengar. Får jag inget arbete kastar jag mig framför tåget.

— Det räcker nu, säger en av de äldre männen. Sluta, vi orkar inte höra mer. Våra hjärtan blöder redan. Här är femtio kronor. Ni måste skicka dem till er fru och era barn.

— Nej det går inte, säger jag. Ni har också barn och familj som behöver pengarna. Jag tar absolut inte emot något. Jag behöver arbete och arbetstillstånd, inte pengar.

— Kom då, säger den äldre mannen. Vi flyttar över till det där bordet därborta.

Som jag sa. Jag känner mitt folk. De är genomsyrade av känslor. Deras blod, kött, ben och hjärna är fyllda av värme. Feodalväsendets seder är ganska irrationella i vårt samhälle. Vi kan gråta i månader över våra döda, men vi kan också döda varandra utan vidare för ingenting.

— Jag känner en man som har ett hjärta av guld, säger den äldre mannen. Han hjälpte oss hit allihop.

— Vem är den mannen?

- Det får jag inte säga.
 - Hur tog han hit er?
 - Det vet jag inte riktigt. Men vi betalade honom tre tusen kronor och på två veckor ordnade han allt.
 - Hur fick ni ihop till de tre tusen kronorna?
 - Vi betalade ett tusen i förskott och resten på avbetalning.
 - Fungerar mutor också i Sverige?
 - Ja, varför inte. Vilka dörrar kan inte öppnas med pengar?
 - Ni kom alltså alla hit på det sättet?
 - Det finns andra sätt också.
 - Att gifta sig?
 - Ja, just det. Och det är samme man som ordnar det också. Gifter man sig med en svenska får man arbetstillstånd med detsamma.
 - Kan man gifta sig utan att kunna språket?
 - Var inte dum, min vän. De här äktenskapen är inte som vanliga äktenskap utan kallas arbetsvigslar. Den här mannen har kontakt med en del flickor. Flickorna får två tusen och själv tar han ett tusen. När du varit i kyrkan och skrivit ditt namn i boken är allt klart. Sedan ser varken du eller flickan varandra mer.
 - Okay. När kan vi träffas igen?
 - I morgon, samma tid och plats. Men jag ber dig. Säg ingenting till någon.
 - Det lovar jag.
 - Svär på det.
 - Jag svär att jag ingenting ska säga.
 - Då litar jag på dig.
- Vi reser oss och går tillbaka till de andra. Alla talar om pengar och förmögenheter. Hur

mycket pengar de tjänar, hur mycket den eller den har, hur mycket man skickar hem till familjen . . .

— Mina vänner, säger jag. Vilken dag är det idag?

— Onsdag, säger de.

— Arbetar ni inte på onsdagarna?

— Jo visst gör vi det.

— Men varför är ni då här?

— Tänk inte på det, min vän. Du är nykomling i Sverige och vet inte hur allt fungerar ännu. Här får man pengar vare sig man arbetar eller inte.

— Hur fungerar det, egentligen?

— Varför skulle det inte fungera.

— Betalar staten ut pengar?

— Nej det gör den inte. Men de har något som kallas socialbyrå och av den byrån kan man jämnt få pengar.

— Det tror jag inte på.

— Det spelar ingen roll om du tror det eller inte, säger en av dem och vänder sig mot en av männen.

— Ahmet, tala sanning nu. Hur många månader har du varit arbetslös?

— I två månader.

— Varifrån får du pengarna?

— Från socialbyrån.

— Jaha, säger jag. Vilket parti regerar i Sverige?

— Socialistpartiet.

— Är Sverige socialistiskt?

— Ja visst är det det.

— Skulle ni vilja att Turkiet också blev so-

cialistiskt?

— Ja, om det blir som det är i Sverige och inte som i bolsjevikernas Moskva.

Alla berömmar Sverige. Sverige är något obeskrivligt. Sverige, säger de bara. Ingenting är som Sverige. Naturligtvis, när en hel stats möjligheter mobiliseras på det viset kan man totalt glömma tredje världens länder. Så länge de inte vaknar upp förblir den svenska kapitalismens ansikte fördolt. Och det verkar som om det kommer att förbli det ett bra tag framöver.

Men glöm bort det där med att försörja sig på socialbyrån. Senare lär jag mig att mina landsmän arbetar på två ställen per dag. De har sexton timmars arbetsdag. Och de betalar världens högsta skatt åt den svenska kapitalismen.

DE FÖRSTÖRDA

Jag går omkring i närheten av centralstationen. Överallt är det rent och fint. Det luktar inte illa som i Berlin, Paris och Istanbul. Gatorna är breda och löper i olika plan ovanpå varandra. Man skulle kunna tro att det redan var år tvåtusen. Runt omkring mig ser jag friska och välnärda människor. Alla är ensamma. Kanske är de osams? De varken skrattar eller pratar med varandra. Jag verkar ha kommit till ett land med undantagstillstånd fast inga tanks, kanoner eller soldater syns till.

Jag letar efter ett hotell. Ett billigt hotell, som passar min kassa. Jag längtar efter att få sova riktigt länge, men jag vågar inte fråga någon på gatan var det finns ett billigt hotell. Alla jag möter ser så ledsna och avvisande ut. Det verkar vara farligt att fråga dem om något. Jag har alltid varit rädd för människor som inte skrattar och som aldrig säger ett ord. Vi har ett gammalt kurdiskt ordspråk som låter så här: "Se upp för tysta människor".

Efter ett tag hittar jag några hotell i närheten av centralstationen. Men de verkar vara alldeles för lyxiga. De ser ut som jättestora palats. Jag börjar tänka på mitt älskade Istanbul. På de gamla billiga och smutsiga hotellen.

I Istanbul finns hotell för alla slags människor, för fattiga och rika. Det spelar ingen roll om sängarna är fulla av löss och loppor eller att man måste stoppa pengarna under huvudkudden av rädsla för att bli bestulen. De är i alla fall hotell, där man kan sova och som knappast kostar något.

Jag är så trött att jag nästan faller omkull på gatan. Mina ben skakar av trötthet.

Jag beslutar mig för att gå in på första bästa hotell även om det är dyrt. Det spelar ingen roll längre. Jag måste få sova. Just som jag är på väg in genom dörren till ett hotell hör jag en bekant röst ropa bakom mig.

— Baksi.

Jag vänder mig om. Mitt hjärta klappar häftigt. Vem är det som står där mitt framför mig om inte min persiske vän Dara, svarta Dara!

Jag tror inte mina ögon.

— Hej Dara, är det verkligen du.

— Välkommen till Stockholm broder Baksi.

Vi kramar och kysser varandra. Den där speciella värmen, som människor från Mellersta Östern känner för varandra genomströmmar oss.

— När kom du hit Dara?

— För åtta månader sedan ungefär.

Jag tycker att Dara ser annorlunda ut. Hans kläder verkar mycket dyrbara och hans hår har blivit längre och hänger ner över öron och nacke.

— Du har förändrats mycket Dara.

— Ja, det är klart, hörru' du. Det här är inte Berlin. Det är Stockholm.

— Jag är så trött, Dara. Jag letar efter ett

billigt hotellrum.

— Hotellrum?

— Ja, ett halvbra hotell. Jag har letat hela dagen men jag har inte vågat fråga någon. Jag är rädd för alla de här människorna med tomma ansikten som jag ser på gatan.

Tomma ansikten?

— Ja se på de här svenskarna. De ser alla ut som om de bara försökte hitta en anledning att slå till dig.

— Det är inte sant, Baksi. Svenskarna är världens snällaste människor. Frågar man dem om något ger de dig ett tio minuter långt svar minst. Och om du ändå inte förstått följer de med dig och visar vägen.

— Kanske det. Men varför ser de så ilska ut då?

— Fråga inte mer nu. Det kommer du att få lära dig senare. Svenskarna är underbara var och en för sig. Men inte deras samhälle. Jag skulle till och med vilja säga att det är det sämsta samhället i världen.

— Jaså?

— Ja så är det, broder Baksi, men vi pratar mer om det sedan. Du är trött. Kom så går vi hem till mig.

— Nej det går inte. Jag vill inte att du ska förlora ditt rum för min skull. Kommer du inte ihåg hur det var i Berlin, när värden slängde ut oss därför att vi hade gäster.

— Jag sa ju att det här inte är Berlin. Här kan man ta hem vem som helst. Ingen säger någonting.

— Ja då så. Kom så går vi. Om grannarna ringer och polisen kommer och knackar på är

det din sak.

Dara skrattar. Det verkar som om han redan har glömt vår svåra tid i Berlin. Där hyrde jag och Dara ett rum tillsammans för tjugo mark i månaden. Vi hade varken rinnande vatten eller toalett. Men det brydde vi oss inte så mycket om. Värre var att vi inte kunde ta dit våra vänner. När någon kom och hälsade på dröjde det inte lång stund förrän polisen kom och knackade på dörren. Hela den långa vintern frös och hostade vi i det där rummet.

Jag följer efter Dara in i en stor byggnad. Det är nästan första gången jag har varit inne i ett så modernt hus. Jag tittar förvånad på Dara. Vi tar hissen upp till nionde våningen.

— Välkommen hit, säger Dara.

— Va, bor du här?

— Ja det gör jag. Varför är du så förvånad?

— Sluta att skoja med mig, Dara.

— Vad är det som är så roligt med det här då? Jag bor faktiskt här.

— Ja, ja. Men vad jobbar du med då?

— Jag arbetar inte.

Jag förstår ingenting. Kanske Dara skämtar med mig?

— Dara skoja inte med mig.

— Jag skojar inte, det är sant.

— Men varifrån får du pengarna?

— Från socialbyrån.

— Och vem betalar hyran?

— Socialbyrån.

— Och dina kläder?

— Också socialbyrån.

Jag tror honom inte. Det måste vara något som jag inte förstår. Men vad är det?

— Men vad gör du då hela dagarna, Dara?

— Jag dricker och umgås med flickor.

Jag tänker skarpt. Jag tror jag börjar förstå. Jag känner mig olustig. Hur kan en människa förändras så på åtta månader?

— Men Dara, då. Nu lever du ju, tvärt emot dina gamla idéer och principer och mot det iranska folkets intressen. Det är ju förräderi.

— Ja det är sant, men det är inte bara jag som lever så här. Det svenska systemet kan förstöra den bästa, broder Baksi.

— Skitsnack. Jag tror dig inte. Du försöker bara lura dig själv.

— Kanske det, min bror. Men vi ska se hur det går med dig. Och glöm inte vad jag sagt.

Jag är irriterad, men jag vill inte lämna honom. Det är svårt att vara ensam i ett främmande land. Det bästa jag kan göra är att byta samtalsämne.

— Jag vill sova Dara.

— Ja visst.

När jag ser på Dara börjar jag ana hur farligt det svenska systemet är. Ett system som förblindar och förstör människor som ett grymt och farligt djur.

Dara var student på Tekniska Högskolan i Istanbul. På den tiden var han en mycket bra socialist och aktiv revolutionär och motståndskämpe mot schahens regim i Iran. På grund av sina politiska aktiviteter hade han ofta problem. Den turkiska polisen hade i dagar och veckor torterat honom på grund av hans politiska åsikter. Men han förrådde aldrig sina kamrater. När den iranska hemliga polisen SAVAK begärde att det turkiska MIT

skulle utelämna honom hjälpte vi honom att komma ut ur Turkiet.

Senare fann jag att Dara hade haft rätt. Många av mina politiskt aktiva vänner förlorar sina bästa egenskaper i Sverige. Tyvärr är det svenska samhällssystemet fruktansvärt effektivt när det gäller att förstöra människor. Ja det är värre än hasch och opium.

(Se kapitlet "Att bli förnedrad", längre fram i boken.)

AFFÄRER MED ARBETARE

Dara och jag vaknar tidigt. Det är en ljus och vacker morgon. Himlen är djupblå. Stockholm, staden mellan broarna glänser. Vita segelbåtar gungar på vattnet. Den skandinaviska solen går snabbt upp. Genom fönstret börjar solen strömma in i rummet. Jag känner mig lätt och glad.

Vi går ut. Solstrålarna faller ner över oss. Men jag känner inte någon värme från solen. Aldrig har jag sett en sådan blek och kall sol. Det verkar istället som om vi promenerade i Mellersta Österns månsken. Människorna tittar underligt på min tjocka överrock. Men det bryr jag mig inte om.

Det är konstigt, men jag fryser i den skandinaviska solen. Kanske är det en näringsfråga. Ett långt liv utan tillräckligt med mat och man blir som jag.

— Dara, säger jag. Först måste vi gå till stationen.

— Varför det? En sådan här vacker dag.

— Varför inte?

— Vet du vad man tycker bäst om i Sverige?

— Nej, hur ska jag kunna veta det?

— Jo, det ska jag tala om. Det är solen.

— Sa du solen?

— Ja, just solen. Ta vara på solskensda-

garna. Du vet, ju mindre det finns av något, desto värdefullare blir det.

— Jag tror det är bättre vi låter svenskarna ha sin sol i fred, Dara. Vi människor från Mellersta Östern har fått nog av sol.

— Ja du har rätt, Baksi. Vi har fått nog av sol, men svenskarna tycks aldrig få tillräckligt.

Dara pekar på några svenskar som sitter i gräset. De har ansiktena vända mot solen och bara överkroppar. Alla sitter stilla med slutna ögon som statyer.

— Du ser, säger Dara. Vårt folk längtar efter ett stycke bröd, men de här människorna längtar efter solen. Det är verkligen sant att gud fördelade sina gåvor mycket orättvist här i världen.

— Det har du rätt i, Dara. Men vi måste i alla fall gå till centralstationen.

— Varför det?

Jag berättar för honom vad som hänt dagen innan. Jag är mycket entusiastisk och upphetsad.

Men när Dara hör vad jag har att berätta, börjar han skratta på ett onaturligt sätt. Utan att svara börjar han titta i tidningen han har i handen. Jag rycker häftigt tidningen ur hans hand. Mina nerver är på helspänn. Jag har svårt att låta bli att skrika. Jag förstår inte att han kan skratta åt ett så allvarligt problem.

— Men vad är det Dara. Varför är du så dum?

Dara blir genast tankfull. Han stirrar rakt framför sig på en punkt i fjärran. Sedan slår han mig plötsligt på axeln.

— Trots att vi bor i Europa är vi oss lika,

Baksi. Den minsta händelse får oss att tända som en tändsticka. Kanske det är därför vi alltid förlorar. Européer är så kallblodiga när det händer dem något. Även om man håller bensin på dem kan man knappast få dem att tända.

— Strunta i de där kallblodiga européerna och lyssna nu på vad jag har att säga. Européernas kalla blod kommer ändå aldrig att rädda oss, Dara.

— Du är för naiv, hörru'du.

— Nej, sluta nu.

— Gärna det. Men om du vill att vi ska diskutera frågan är det bäst att vi går in och sätter oss någonstans. Det går inte att prata på gatan.

Dara och jag går in på närmsta kafé. Jag längtar inte särskilt mycket efter det nordiska smaklösa kaffet.

— På sätt och vis suger man inte bara ut invandrarna i Sverige, säger Dara. Man gör en mängd andra saker med dem också.

— Vad då?

— Man gör affärer med invandrararbetare till exempel.

— Gör affärer med invandrare?

— Ja, tjänar pengar på dem. Det finns en del som har tjänat miljoner på sådana affärer.

— Vet de svenska myndigheterna om det? Är det tillåtet?

— Ja naturligtvis. Sverige tjänar ju mer på att ta hit arbetare illegalt från Turkiet än den legala vägen.

— Hur då?

— Det är helt klart att Sverige spar en massa pengar på att inte ha avtal om utbyte av ar-

betskraft med Turkiet. Sverige slipper då ansvaret för arbetarnas resekostnader när de kommer hit. Man sparar också in pengar på att inte ha någon arbetsförmedling i Turkiet eller bekosta läkarundersökning. Sverige behöver inte heller ersätta den turkiska staten pengar för varje arbetare enligt avtal, som Västtyskland, gör. Dessutom behöver inte den svenska staten betala ut pensioner till de turkiska arbetarna. Det blir massor av skattepengar kvar, som de betalat in, när de åker hem till Turkiet igen.

— Är det verkligen sant? Men är det inte en skandal?

— Vad då skandal? När det gäller att tjäna pengar och suga ut andra människor här i landet existerar inte ens ordet skandal.

— Men om det verkligen är så, varför skriver man då inte i tidningarna om det?

— Jo visst gör man det. Det har skrivits om de här problemen många gånger. Det har till och med publicerats fotografier på de turkar som samarbetar med den svenska regeringen och tjänar pengar på att skaffa illegal arbetskraft till Sverige. Men ingenting har hänt.

— Är det sant?

— Ja visst. Och det finns ännu mer att säga om den här saken. Svenska regeringen hjälper till och med dessa samarbetsturkar att starta städbolag och restauranger. De tillhör miljonärerna i Stockholm.

— Du menar att den svenska regeringen samarbetar med reaktionärer och fascister, som säljer sina egna landsmän för att bli miljonärer?

— Ja, tyvärr. Jag är ledsen över att behöva säga det, men så är det. Idag har alla turkiska fascister det bra i Sverige, tack vare den svenska regeringen.

— Tror du inte att man kan ta upp den här saken igen?

— Nej, det tror jag inte är någon idé. Säger vi något om detta, kommer bara dessa samarbetsturkar att stiga i värde. Problemet kan inte lösas här i Sverige. Det måste göras från Ankara.

— Men varför ger den svenska regeringen dessa människor möjlighet att bli miljonärer. De är ju inte en gång svenska medborgare.

— Problemets kärna ligger i själva frågan. Du vet ju själv hur kapitalismen fungerar. Att den inte känner några gränser eller nationalism. För kapitalismen är klassen det viktigaste. Systemet ger individen möjlighet att med statens hjälp bli rik. Också Sverige följer systemets spelregler.

— Men de är ju inte ens svenskar dessa turkar som tjänar pengar på sina landsmäns olycka? Varför hjälper svenska staten dem?

— Fattar du inte det? Om några individer får inflytande och makt över minoriteten kan social oro tillfälligt hejdas. Vi pratade om de där turkarna för ett tag sedan. De rika turkarna har ett mycket stort inflytande över dessa turkiska arbetare. De har ju hjälpt dem hit. Arbetarna gör därför allt vad de säger åt dem. De vågar varken protestera eller organisera sig.

Allteftersom månaderna gick upptäckte jag att det som Dara berättat för mig var sant.

Han hade rätt. Överallt stötte jag på dessa turkiska affärsmän som gör affärer med sina egna landsmän, när jag försökte hjälpa de turkiska invandrarna att bli fria från sitt slaveri och beroende.

SVÅRT ATT TRO

Vi fortsätter diskussionen ute på gatan. Det är ett samtal utan slut. Vi kommer aldrig fram till någon lösning. Vi börjar nästan slåss. Vi talar så högt att vi nästan överröstar trafiken. Våra halsådror pumpar upp och ner.

Plötsligt kommer vi fram till en plats, som är helt och hållet av betong. Mitt emot oss reser sig en hög byggnad. Den är verkligen ful och saknar totalt konstnärliga kvalitéer. Till höger om byggnaden leder några breda trappor upp till gatan. Egendomligt klädda människor ligger utsträckta på trapporna. Man kan inte se om det är människor eller djur som ligger där. Bleka, barfota flickor med långt smutsigt, okammat hår halvslumrar. Det är alldeles tyst. Bara ljudet av tomma ölburkar bryter då och då tystnaden när de faller ner på betongen.

— Var är vi Dara? Vad är det här för en underlig plats?

— Gissa om du kan.

— Jag tror att det är ett dåligt ställe. Men hur ska jag kunna veta det för resten? Kanske man kan köpa flickor här?

— Vad säger du? Tala inte så högt. Låt ingen svensk höra vad du säger. Det här är ju Sveriges hjärta.

— Prata inte strunt, fram med sanningen.

— Det här är det svenska riksdagshuset.
— Vad då, är det riksdagshuset!
— Ja visst. Sveriges rike styrs härifrån. I det där huset avgörs människornas framtid i Sverige.

Jag tror inte på Dara. Det kan inte vara möjligt.

— Du vet att jag är ny här Dara. Det är därför du försöker lura mig.

— Nej, börja inte med det där igen, hörnu'du.

— Nej då. Men var har du poliserna med batonger i händerna? Inte kan man ha en regeringsbyggnad utan beväpnade poliser utanför. Eller hur, Dara?

Dara pekar på människorna som ligger på trapporna i solskenet. De ser ut som en skock får.

— Om en stor del av befolkningen i landet är som de där människorna behövs ingen polis alls. Då behöver man inte heller ha några poliser utanför regeringsbyggnaden.

Dara hinner inte avsluta meningen förrän en berusad man kommer fram till oss. Han säger något på svenska och öppnar handen. Jag ser att han har en stor bit hasch i den.

Jag frågar Dara.

— Vad vill han?

— Han vill sälja hasch.

Under hela mitt liv har jag alltid varit rädd till och med för bara ordet hasch. Ett enda gram av det är tillräckligt för att man ska hamna i fängelse för flera år framåt i Turkiet.

— Snälla Dara. Låt oss sticka härifrån genast. Vi kan få problem. Vi kan få rykte om oss att vara haschrökare.

— Var inte rädd, säger Dara. Allt man kan tjäna pengar på i det här landet är tillåtet.

— Jaså du. Gör man inte bara affärer med arbetare, utan också med hasch?

— Ja visst. Och det görs öppet.

— Växer det hasch i Sverige?

— Nej, det gör det inte.

— Varifrån kommer det då?

— Från utlandet.

— Hur smugglar de in det i Sverige?

— Det är ingen konst. Glöm inte att svenska miljonärer ligger bakom handeln. Kan man sälja hasch framför riksdagshuset mitt på ljusa dagen, är allt annat också möjligt.

FRIHETSPLATSEN

Vi kommer ut på en stor öppen plats. Till höger och vänster ligger stora affärer proppfyllda av varor. Allt är så dyrt att man förlorar lusten att köpa något bara man ser prislapparna.

Det kryllar av folk. Alla slags människotyper går omkring där. Några spelar instrument, andra sjunger, skriker eller håller tal. Människor samlas runt den som talar och lyssnar tysta med tomma ansikten. Inte med en min avslöjar de några känslor. Det verkar som om allt liv på den här platsen jagat iväg den gamla vanliga svenska tystnaden.

Dara och jag går omkring tillsammans. I folkmassan snuddar vi vid andra människor. Vi upplever oss som en del av den stora gruppen, att vi mer och mer uppslukas av den.

— Titta, säger Dara. Du klagar hela tiden över tystnaden här. Lyssna nu får du höra något som kan få trumhinnorna att sprängas.

Jag svarar inte eftersom jag vet att bara liv och bråk kan störa tystnaden.

— Men titta Baksi, säger Dara igen. Titta åt det hållet och du kommer att bli fantastiskt glad. Ditt hjärta kommer att brista av glädje.

Jag vänder mig åt det håll Dara pekat. Men det jag ser gör mig ögonblickligen stum av för-

våning. Vilken fruktansvärd syn. Mängder av röda fanor med hammaren och stjärnan. De vietnamesiska, palestinska, amerikanska och israeliska flaggorna sida vid sida. Alla förtryckare och förtryckta tycks plötsligt stå på samma torg. Utan kontakt med varandra och utan att attackera varandra står de där och samlar pengar till de olika fronterna i världen. Krig verkar bara vara något som förekommer i andra delar av världen. I varje fall finns det inte i Sverige.

Kanske tror dessa människor att det inte finns några problem och konflikter i Sverige. De vill så gärna rädda alla andra länder, men tycks ha glömt bort sitt eget land. Vilket komplicerat land! Här finns tydligen ingen respekt för vetenskapen alls. Den trampar man gladeligen under fötterna. Det är bara i Sverige man kan se sådant här. De svenska kapitalisterna har uppenbarligen löst problemet med klassmotsättningar redan. Världens vetenskapsmän behöver bara komma hit och ta del av lösningen alldeles gratis. När vänstern riktar blickarna mot andra länder glömmer de sitt eget lands problem och klasskampen.

Jag vill gå därifrån. Hela min kropp skakar av skamkänslor. Jag ser mig omkring för att försöka hitta en plats där jag kan gömma mig. Dara griper mig i armen. Han är förvånad.

— Vad är det med dig, säger han. Har du blivit sjuk?

— Låt oss gå härifrån, säger jag.

— Varför då?

— Hur kan man leka med människors heder och känslor så? De förnedrar ju det svenska

folket.

— Det kallas europeisk demokrati. Här får man skrika hur mycket som helst. Och är man inte nöjd kan man gå och ställa sig utanför en polisstation och läsa revolutionära dikter och säga att man är anarkist. Ingen kommer ändå att bry sig om vad man säger.

— Betyder det att alla här är fria att göra vad de vill.

— Ja, vem som helst kan göra vad som helst.

— Kan man då ta de femton familjernas pengar och dela ut dem till det svenska folket?

— Nej, det går inte.

— Ger friheten rätt att nationalisera fabriker och banker?

— Nej, det går inte heller.

— Ja, men vad är det då för slags frihet?

— Friheten ska ha gränser.

— Vad då för gränser?

Man får inte röra vid kapitalet.

— Där ser du!

— Ja, men det finns i alla fall yttrandefrihet.

— Frihet kan bara existera genom ekonomisk jämlikhet. Och i ett land som både har miljonärer och människor som måste sälja sin arbetskraft kan det inte finnas någon verklig frihet.

Dara vill inte fortsätta diskussionen. Han försöker byta samtalsämne.

— Vet du vad den här platsen kallas, säger han.

— Nej, hur ska jag kunna veta det.

— Den heter Hötorget.

— Men jag ser inga djur.

— Om du tittar riktigt noga, upptäcker du sä-

kert rätt så många djur. Men vi invandrare kallar inte platsen för Hötorget.

— Vad kallar ni den för då?

— Frihetsplatsen.

— Men man kan väl inte kalla en plats Frihetsplatsen som saknar frihetsmonument, Dara.

— Vad då, monument? Ar du blind. Ser du inte alla monumenten. Vad är det för skillnad mellan alla de där människorna med flaggor i händerna och monument?

Jag tycker jämförelsen är bra. Här pågår hela tiden en mängd motsägelsefulla saker, men ingen av de där människorna med flaggor och plakat i händerna reagerar eller gör någonting. De bara står där. Till och med riktiga monument och statyer av marmor skulle explodera av ilska eller börja slåss med varandra om de tvingades stå på ett torg mitt ibland så många motsägelsefulla saker.

— Dara, säger jag. Den här platsen kan inte heta Frihetsplatsen. Masturbationsplatsen är ett bättre namn!

KOMPLEX

Dagarna går fort. En månad har nästan gått. Jag börjar bli van vid det svenska språket. Mina öron blir inte längre irriterade av ljudet. Känslan av överklighet och sorg har släppt. Jag känner att jag har vant mig vid människorna, klimatet och omgivningen.

Men språkfrågan är ändå mycket viktig. Redan från början tvingades jag lösa den. Och det enda sättet verkade vara genom absolut disciplin och hårda studier.

Precis som alla andra dagar läser jag svenska. Det är lördag och jag sitter vid mitt skrivbord och försöker slå i ett lexikon efter betydelsen av ett svenskt ord. Dagen är ljus och solig. Stockholm har tur med vädret och solen idag. Östersjöns smala vackra armar och sjöar sänder en sval vind in i staden. En mild fläkt fyller mitt rum. Jag njuter av den. Jag nästan dricker den.

Jag tror att människor kan lära känna sig själva när de är alldeles ensamma. Ensamheten får människor att tänka tillbaka på sina liv. Och nu kämpar jag med mig själv och mitt eget liv. Jag är totalt koncentrerad på detta och så upptagen av mina tankar att jag inte märker när Dara kommer in i rummet.

— Vad håller du på med, frågar Dara. Vad

tänker du på?

Jag uppfattar inte vad Dara säger. Jag vill inte höra honom. Hans närvaro stör mig.

Jag tror att alla människor har djupa personliga problem som bara angår dem och som de inte kan tala med någon annan människa om. De skulle i alla fall inte tjäna något till.

— Skynda dig säger Dara. Gör dig i ordning. Vi ska gå ut.

Motvilligt samlar jag mig och tänker att jag ska fortsätta kampen inom mig en annan dag.

— Vart ska vi gå, Dara?

— Vi ska gå och bada. Jag står inte ut i värmen längre.

— Jag följer gärna med, men jag vill inte bada.

— Varför det?

— Jag tycker inte det är varmt.

— Du kan sola dig istället.

— Ja, det kan jag göra.

— Jag har en turkisk kamrat här som heter Mete. Han vill gärna följa med.

— Vem är Mete? Hur är han?

Mete är en rätt konstig typ. Det verkar som om han varken lyckats bli svensk eller förbli turk. Hårt pressad mellan två kulturer har han förlorat hela sin personlighet. Han har blivit ett slags underklasskosmopolit. Hans uppträdande och sätt att klä sig avslöjar hans brist på personlighet. Han verkar vara helt förstörd. Hans onaturliga uppträdande och komplex dominerar honom fullständigt. Det spelar ingen roll vad man säger eller gör. Han hittar ändå alltid fel. Antingen anmärker han på hur man äter eller också på hur man dricker kaffe. Han

är alltid redo att lära ut, men vill aldrig lära sig något själv.

Han ser också mycket lustig ut. Hans smala ben står i skarp kontrast till hans stora kropp. De stora skorna han har på fötterna kan inte dölja denna motsättning. Om man petar på honom tror man att han ska falla omkull. Hans breda axlar döljer nästan halsen. Det verkar som om man monterat huvudet direkt på kroppen. Men nästan alla människor från Mellersta Östern ser ut så där. Kanske för att vi inte får tillräckligt med mat. Kroppsdelarna närmast magen blir stora. För benen finns bara skit kvar. Och det räcker förstås inte för att ge kraftiga ben.

— Min broder, säger Mete. Svenska flickor är galna i mörka utlänningar. Speciellt om man är lång. Då är det till och med svårt att bli av med dem.

Nu förstår jag varför Mete har så höga klackar på skorna.

— Oj då Mete. Då har jag ingen chans.

— Varför det?

— Titta på mig Mete.

— Hur lång är du?

— Det ska du inte fråga om Mete. Min kropps historia är mycket lång.

— Jag förstår inte vad du menar.

— Jag blir kortare för var dag som går.

— Hur då? Det du säger är tvärt emot alla vetenskapliga teorier.

— Lyssna på mig Mete. Innan jag gjorde min värnplikt i Turkiet var jag 168 centimeter lång. Av misshandeln i den skiten blev jag två centimeter kortare. Och sedan jag kom till Eu-

ropa har jag förlorat ytterligare två centimeter.

Mete skrattar.

— Var inte ledsen hörnu' du. Vi ska köpa dig ett par skor med höga klackar. Och om du fortsätter att krympa, får vi skaffa dig ännu högre klackar.

VANADISBADET

Vanadisbadet är fullt av badande människor. De vackra kvinnorna runt omkring mig ser ut som om de stigit direkt ur veckotidningsnoveller. Gungande, vackra, runda kvinnobröst skapar en erotisk atmosfär. Ur djupet av mitt hjärta känner jag dessa marmorvita ben, dessa runda höfter, kvinnlighetens symboler långsamt röra vid något inom mig.

— Dara, säger jag. Vilka skönheter. Under hela mitt liv har jag aldrig sett så många vackra kvinnor på en gång.

— Ja, det är så här de skandinaviska kvinnorna ser ut. Man kallar dem Nordens gudinnor.

— De ser nästan likadan ut allihop, eller hur?

— Ja, det är klart att de liknar varandra, säger Mete. De växer ju upp under likartade förhållanden.

— Du menar att uppväxtvillkor spelar någon roll?

— Ja, naturligtvis. Allt beror på hur man växer upp. Skulle våra flickor få samma chanser skulle de också se ut så där.

Jag ser längtansfullt på dem. Djupt inom mig upplever jag deras skönhet. Jag lägger mig ner i gräset.

— Mete, säger jag. Vilken tur att profeten Mohammed inte levde i Sverige.

Mete förstår inte skämtet och tittar förvånat på mig.

— Vad menar du med det?

— Mete, säger jag. Om Mohammed hade haft en chans att leva i Sverige skulle han inte gjort en lag, som bara tillåter en man att ha fyra kvinnor. Han skulle ha tillåtit hundra-fyra. Och kanske han inte ens hade nöjt sig med det. Tänkt om han hade beslutat att ta alla själv och inte lämna en enda kvar till oss. Du vet, den där killen gillade vackra kvinnor. Det är därför halva Koranen handlar om dem.

Nu förstår Mete vad jag menar och börjar skratta.

— Man kan inte bara se saken på det sättet, säger han. Skönhet är inte allt. Kvinnor ska inte bara vara vackra. De måste ha känslor också och ett bra humör.

— Har de inte det då?

— Det vet man först när man levt med dem ett tag.

— Jag tror du har komplex.

— Nej, lägg av.

— Men vi har ju bara börjat. Alla människor har komplex. Det man inte kan få talar man gärna illa om.

— Hör på Baksi, säger Dara. Där har du fel.

— Varför det?

— Vet du vem som lider mest av det svenska systemet?

— Nej det vet jag inte.

— Det är de svenska kvinnorna.

— Nu skojar du. Vad är det för fel på dem.

Vad saknar de egentligen?

— Men vad har de då?

— Vad menar du?

— Jag menar att den svenska kvinnan inte är fri.

— Vet du vad du talar om.

— Ja, det vet jag verkligen.

— Har den svenska kvinnan sexuell frihet, kanske?

— Ja det har hon.

— Kan hon arbeta och bli vald till riksdagsman?

— Ja, det kan hon.

— Hur kan du då komma och säga att hon inte är fri?

— Frihet går inte att bedöma på det sättet, hör du. Frihet får man bara som jämställd. Och idag gör de svenska kvinnorna samma slags arbete som de svenska männen men de får inte lika mycket betalt för det till exempel. Det finns inte heller lika många kvinnor i riksdagen som det finns män procentuellt sett.

— Ja, det kanske är sant. Men vet den svenska kvinnan om det här?

— Naturligtvis är många svenska kvinnor medvetna om de orättvisa förhållandena. Men systemet försöker få henne att tänka på andra saker istället. På den sexuella friheten till exempel. Man lurar henne med det sexuella och försöker få henne att tro att det bara är i Sverige, som kvinnan har sexuell frihet. Så ägnar hon sig åt den friheten istället för att tänka på orättvisorna. Men i själva verket gör den så kallade friheten henne inte det minsta fri. Det spelar inte den minsta roll för det ekonomiska

systemet om en kvinna ligger med tio män samma dag eller inte. Det är hennes ensak. Någon lika lön får hon ändå inte för det. Och blir hon med barn får det kapitalistiska systemet bara så småningom en till person att suga ut eftersom det svenska kapitalet behöver arbetskraft.

— Ja, kanske du har rätt. Jag har aldrig tänkt på saken på det här sättet tidigare.

— Ja, egentligen gör det mig ont att säga det. Men det svenska samhällssystemet har förstört många svenska kvinnor. Massor av kvinnor fungerar inte längre från naveln och uppåt. De kan bara tänka på sex. Och det beror både på undervisningen i skolorna och på det politiska systemet. Nakna kvinnor utnyttjas kommersiellt. Vem som helst kan titta på dem i skyltfönster och tidningsannonser. Pornografin är en bra affär för det svenska kapitalet. Och naturligtvis påverkas de svenska kvinnorna av att deras kroppar ständigt utnyttjas på det här sättet. De tror att det är bara utseendet och sexualiteten som betyder något. Att de svenska kvinnorna förlorar både heder och självkänsla på dessa affärer är väl helt klart. Och hur ska kvinnor som känner att bara deras kroppar är värda något kunna utveckla en personlighet och behålla sin självkänsla. De är inte längre bra för sig själva. Hur ska de då kunna kämpa för att förändra det samhälle som förtrycker dem ekonomiskt?

— Ja, säger Mete. Och när den svenska kvinnan fyllt 45 år och börjar använda en vit, gul eller röd hatt på huvudet betyder det att hon inte heller har ett fungerande underliv

längre. Då skiljs hon fullständigt från livet och samhället. Det enda hon har kvar att hoppas på är pensionen och en utlandsresa om året. Och så kommer en tid då hon är alldeles ensam hemma med sin oändliga ensamhet och bara längtar efter att få dö. Och det kommer att gå många månader innan människor får veta att hon redan är död. Först när hon börjar lukta förstår folk vad det är frågan om.

— Naturligtvis finns det mer att säga om de svenska kvinnorna, säger Dara. Till exempel att sådana där varma, rena, vackra och ursprungliga känslor som Adam och Eva en gång upplevde när de älskade varandra för första gången i Edens lustgård är sällsynta i dagens Sverige. Den moderna svenska kapitalismen har skadat många svenska kvinnors känsloliv mycket svårare än tidigare århundradens fysiska lidanden gjort. Många kvinnor har förlorat sin förmåga att känna. Ingen nation i världen har så olyckliga kvinnor som Sverige.

Vi slutar tala om saken. Jag kastar mina vänners omdömen om de svenska kvinnorna i swimmingpoolens klorerade vatten.

Senare går vi hem med tre flickor. Flickorna för att praktisera sin sexuella frihet och vi för att tillfredsställa våra sexuella behov.

DEL TVÅ

Institut kurde de Paris

TVÅ OCH ETT HALVT ÅR I SVERIGE

Två och ett halvt år har gått sedan jag kom till Sverige. Jag känner att jag börjar bli svensk. Jag går upp tidigt på morgonen, bäddar sängen, diskar och brer smörgåsar. Allt detta har blivit en del av mitt liv. Och ännu mer. Att bo ensam, att fly bort från människorna, att tala till mig själv och att vara känslokall. Det är som det kurdiska ordspråket säger: "Om man sover med en blind, vaknar man vindögd".

Nu är jag en av dem. Men jag måste erkänna att jag vunnit en del erfarenheter också från den nya världen här uppe i Norden. Två och ett halvt år är en rätt lång tid i en människas liv. Tillbringar man dessa år i exil långt borta från sitt eget folk, dess kultur och traditioner blir de desto viktigare. De kan också bli både långa och svåra.

Det är lätt att säga två och ett halvt år. För en del människor kan denna tid vara underbar, för andra är den utan hopp. Naturligtvis hör jag till den senare kategorien. Jag tillbringade åren med att hoppas. Men ingenting hände.

Jag tänker på dessa två och ett halvt år. Barnen som föddes för två och ett halv år sedan kan redan gå och tala. Och de som tillhörde det socialdemokratiska LO och som då var sextio-

två och ett halvt år har nu fått pension och gått in i de sysslolösas armé.

Många saker förändrades också under de här åren. Lagar byttes ut och polisens makt ökade. Några journalister hamnade också i fängelse i denna "demokratiska socialistiska stat", där IB lyssnar efter individernas andetag. Kanske utan att själv vara medveten om det gav den svenska socialdemokratiska staten Sverige en bit av sitt hjärta åt fascismen.

Varför skriver jag allt detta? Därför att författaren av denna bok tillbringade åtminstone två och ett halvt år i detta land innan han skrev denna bok och bygger sitt arbete på egna erfarenheter. Det jag skriver har inte kommit till efter några dagars eller månaders vistelse här i landet. Utan efter två och ett halvt år. Och om någon efter så lång tid inte kan förstå något av det land han lever i, kan han inte heller förstå sig själv.

Jag skrev ingenting när jag först kom hit som så många journalister brukar göra. Ty jag förstod att för att förstå detta folk måste man lära sig deras språk. Annars skulle allt man skrev bli ytligt.

Därför försökte jag också bara lära känna Sverige i början och skaffa mig egna erfarenheter.

Och åren gick. Jag tillbringade dem tillsammans med Svensson. Jag dansade, drack, talade och arbetade tillsammans med Svensson till slutet av 1973.

De första månaderna var jag deprimerad. Jag kom aldrig så bra överens med svenskarna. Naturligtvis kunde jag inte tala deras

språk och drog därför många felaktiga slutsatser. Jag blev också ofta arg på dem. Men under hela denna tid såg jag aldrig någon som blev arg på mig. Svensson har två karaktäristiska egenskaper. Han blir aldrig arg och han skrattar aldrig.

SAMHÄLLET SOM INTE KAN SKRATTA

Det svenska samhället är fyllt av motsättningar. Därför gör den svenska borgarklassen allt för att dölja dem. Deras intressen och det svenska folkets är oförenliga.

Därför försöker också den borgarklass som i själva verket har makten i landet förhindra alla former av kritiskt tänkande och stoppa alla protester som kan riktas mot det nuvarande samhället. Radio, television, tidningar, böcker och film behärskas av borgarklassen och utnyttjas mot folkets verkliga intressen. Dåliga filmer, böcker och tidningar med negativt inflytande på människor och samhälle är billiga och finns i alla kiosker och tobakshandlare medan de som behandlar folkets egna problem är dyra och svåra att få tag på. Borgarklassen har alltid försökt bekämpa sådan konst och litteratur som handlar om och inspirerar till uppror mot förtryck och exploatering. Borgarklassens mål är att splittra individerna så att de förblir omedvetna och upptagna av egna personliga problem, ty så länge de förblir oeniga består borgarklassens makt. Endast ett enat folk kan störta kapitalet.

Tyvärr är förhållandena sådana i Sverige. Medan det andra världskriget pågick ute i Europa lyckades det svenska kapitalet förbättra

sin ekonomiska situation och borgarklassen säkra sina framtida möjligheter att behålla makten över den svenska arbetarklassen. De lögner och politiska handlingar man då gjorde sig skyldig till har resulterat i det nuvarande svenska samhället, där borgarklassen har fullständig kontroll över alla människor, ända in i minsta vrå av deras vardagsliv.

Man kan till exempel till och med från svenskar höra att "Svenskar inte kan skratta". Men det är ett falskt påstående. Och tänker man efter förstår man genast att det måste vara den svenska borgarklassen som skapat uttrycket.

Borgarklassens representanter är mycket intelligenta. Och särskilt skickliga är de i att övertyga samhället om sina lögner. De påstår till exempel också alltid att "Det skandinaviska klimatet är kallt" för att få oss att tro att det svenska folket är kallt därför att klimatet är kallt och att det också är därför som människor i kalla klimat har svårt för att skratta. Borgarklassens ideologer framställer detta som en naturlag.

Först verkar kanske detta påstående riktigt. Men vid närmare eftertanke fattar man att det måste vara fel. Glädje, fest och gemenskap förenar människor och gör dem dynamiska och handlingskraftiga vilket måste vara något som borgarklassen vill förhindra. Därför skapar de myten om att svenskar inte kan skratta.

Och visst är det sant att svenskar inte skrattar så mycket. Det vill jag inte förneka. Frågan är varför de inte gör det. Det är det jag skulle vilja förklara.

Som jag tidigare sagt blir svenskarna i det svenska samhället på grund av borgarklassens människofientliga politik mer och mer som främlingar för varandra. Till slut är de alldeles ensamma. Och en ensam människa skrattar inte.

Det finns också ett annat uttryck här: "Industrisamhället". För att inte behöva förklara att det är den svenska borgarklassens och det svenska politiska systemets fel att svenskar inte skrattar och känner sig som främlingar för varandra skyller man på "industrisamhället".

Det är den moderna industrins fel, säger man. Men naturligtvis är också detta en borgerlig lögn. Meningen med systemet är ju att splittra människorna och skilja dem från varandra. Och samtidigt som systemet skiljer människorna från varandra försöker man också påverka dem så att de blir fientligt inställda till varandra. Man har också hittills lyckats hindra de flesta svenskar från att ifrågasätta det svenska samhället.

Jag menar att det absolut inte är "industri-samhället" som gör det svenska folket egoistiskt och själviskt och splittrat utan det ekonomiska och politiska systemet. Något annat kan det inte vara. Människorna har ju bara sin arbetskraft, varför skulle de då inte träffas och skratta och prata med varandra. De har ju inget att förlora eller ingen anledning att tycka illa om varandra.

I socialistiska samhällen, som är lika industrialiserade som de svenska försöker man inte splittra människorna. Där älskar och respek-

terar människorna varandra istället. Det är alltså själva det kapitalistiska samhällssystemet i Sverige som förstör människornas känslor för varandra och inte det så kallade industrisamhället.

Ett annat påstående om svenskar som man brukar höra är att "Svenskar aldrig blir arga". Också detta påstående har skapats av mycket speciella skäl. "Svenskar blir aldrig arga", säger man. Det betyder att svenskarna aldrig kommer att resa sig mot överklassen och göra revolution. Naturligtvis blir den svenska borgarklassen glad över att höra detta.

Det är fult att bli arg, får de svenska barnen höra redan från de är mycket små. Man ska inte slå någon. Nästan tvåhundra år av fred och fyrtio år av socialdemokratisk indoktrinering har skapat dessa fredligt sinnade svenskar, som hellre vänder den andra kinden till än slår igen, när någon slår till dem.

En del säger också att "Svenskarna är rädda". Det är därför de inte slår igen. Man säger att de är rädda för att de tycker så mycket om livet. Det låter egendomligt. Den som älskar livet borde tvärtom vara modig och vilja försvara det. En rädd människa kan aldrig älska livet.

För min del skulle jag vilja säga att svenskarna är rädda därför att de är ensamma. Bara mycket ensamma människor är rädda.

ETT SAMHÄLLE FÖR HUNDAR OCH KATTOR

Ensamhet gör många svenskar psykiskt sjuka. Systemet gör också en del människor så människofientliga att de börjar föredra hundar och katter istället för människor. Svenskarnas mycket speciella förhållande till alkohol och husdjur har också sin grund i denna ensamhet. Otaliga vetenskapliga undersökningar har också konstaterat att alkoholism och psykiska sjukdomar är vanligast hos människor som känner sig utstötta och ensamma.

I det svenska samhället blir därför många onormala företeelser helt normala. Att älska djur istället för människor är alltså helt normalt. Det är tråkigt att vara ensam. För att bota ensamheten skaffar man sig ett djur. Idag delar miljoner svenskar hushåll med en katt eller en hund. Deras känslor för dessa husdjur är lika varma som om de vore deras barn. Det onormala har blivit normalt.

Jag vill dock förklara mig lite närmare på en punkt. Jag är inte alls emot att människor tycker om djur. Men man får inte glömma att djur inte kan ersätta människor och att människorna i första hand måste älska andra människor för att kunna skapa ett människovänligt samhälle. När individer och samhällen börjar älska djur mer än människor är det nå-

got fel någonstans.

Och vem tjänar på att människorna föredrar djur framför människor? Naturligtvis borgarklassen. I ett normalt fungerande samhälle skulle de inte kunna utöva sin makt. Därför vill de inte att människorna ska leva ett normalt fungerande liv. Genom att kanalisera människornas behov av kärlek till katter och hundar bevarar de sin makt över människorna. Revolutionen görs ju inte med husdjur!

Och vem tjänar på den hund- och kattmatsindustri, som vuxit upp i en värld där större delen av jordens befolkning svälter? Vem grundar alla klubbar för hästsport, hundtävlingar och raskattsuppvisningar. Naturligtvis är det borgarklassens ekonomiska och politiska intressen, som ligger bakom detta. Människor ska ägna sig åt djur istället för människor.

OM ENSAMHET

Jag kommer inte ihåg namnet på den författare som skrev: Mitt liv är fyllt av människor, men jag känner mig ändå ensam. Uttrycket passar det svenska samhället mycket bra.

Vill man lära känna det svenska samhället måste man också veta något om människornas vardagsliv. Fråga till exempel vilken svensk som helst hur många vänner han har och jag är säker på att han kommer att svara att han bara har en. Och naturligtvis är det han själv. Därför att det sociala systemet i det här landet bygger på total själviskhet. Och där själviskhet och egoism råder, finns ingen plats för vänskap.

Jag tänker berätta om några upplevelser jag haft i Sverige.

Jag var på väg till Åland. Båten var fylld av människor. Det var svårt att hitta en plats att sitta på, än mindre att stå. Det rika blomstrande socialistiska Sveriges medborgare åker till Åland för att kunna köpa några ören billigare kött.

Jag går till restaurangen för att hitta en plats att sitta på. När jag tittar mig omkring ser jag en gammal kvinna, som sitter ensam vid ett bord för fyra. Hennes kläder är ut-

strödda på de andra stolarna: hatten på en, kappan på en annan och paraplyet på en tredje stol.

Jag går närmare och frågar:

— Ursäkta får jag slå mig ner här?

Utan att titta upp säger hon:

— Det är upptaget.

Jag tackar och går mot fönstret där jag ställer mig. Kanske hennes vänner snart ska komma och sätta sig?

Efter ett tag tittar jag på kvinnan vid bordet igen. Det är helt otroligt. Kvinnan talar med hög röst för sig själv medan hon spelar kort. Man skulle inte kunna tro att hon är alldeles ensam. Då och då byter hon plats. Samtidigt skriver hon ner saker på ett papper hon har framför sig på bordet. Hela vägen till Åland fortsätter hon att spela kort och prata med sig själv.

Jag åker tåg till Malmö. En stor fet man kommer in i kupén och sätter sig några platser längre bort. Han har en stor hund med sig, som han hjälper upp på platsen bredvid sig. Sedan börjar han prata med hunden. Naturligtvis förstår jag inte riktigt vad han säger för jag talar ännu inte så bra svenska. Jag frågar min vän vad han talar om och han säger att mannen berättar historier för hunden precis som det var ett barn han hade med sig och inte en hund.

Jag somnar och när jag vaknar håller mannen fortfarande på att berätta historier för hunden. Då och då släpper han den, så att den kan promenera litet mellan bänkarna och

ibland får den lite mat. Detta pågår hela resan till Malmö. När tåget stannat går jag fram till mannen.

— Ursäkta mig, säger jag. Får jag fråga en sak?

— Naturligtvis. Var så god.

— Bor ni i Stockholm?

— Nej, jag bor i Malmö.

— Varför åkte ni till Stockholm?

— Jag hade några ärenden där.

— Men varför tog ni med hunden? Det är ju så dyrt att åka tåg med hundar.

Först blir mannen förvånad och sedan tittar han argt på mig.

— Detta är inte en hund. Det är min vän. Om jag inte hade den skulle jag förgås av ensamhet. Om jag inte pratade med min hund, vem skulle jag då prata med? Det finns inte längre några människor i vårt samhälle, som man kan prata med.

När jag först kom till Sverige bodde jag tillsammans med en svensk flicka. I början var jag rädd därför att flickan uppförde sig väldigt egendomligt. Jag trodde hon var tokig eller höll på att bli det. Uppriktigt sagt tyckte jag att jag hade haft otur. Det fanns så många flickor i Sverige och av alla dessa hade jag funnit en som inte var riktigt klok.

Som alla andra svenskar gick hon upp tidigt på morgonen. Och som alla andra svenskar gick hon först in i köket för att dricka kaffe och äta smörgås. Sedan började man höra röster därifrån. Först trodde jag att hon kanske talade med några vänner. Men när jag med hög

röst frågade "Vem är där?", svarade hon mig — "Ingen".

— Men vem talar du med då, frågade jag.

— Jag talar med mig själv, sa hon. Jag menar att jag tänker högt.

Så förklarade hon själv saken.

Några pojkar och flickor i trettioårsåldern åkte till fjällen. Det var på hösten och vi bodde i små stugor. En kväll, när jag gick förbi en av stugorna hörde jag någon gråta. Jag vände mig om och fick se Anita sitta vid ett träd.

— Varför gråter du, frågade jag henne.

Hon svarade inte utan fortsatte att gråta.

— Jag känner mig så ensam och rädd, sa hon.

— Varför känner du dig ensam och rädd? Vi är ju så många som är här tillsammans med dig.

— Jag känner mig ändå ensam. Min ensamhet försvinner inte bara för att jag är tillsammans med en massa människor, sa hon och fortsatte att gråta.

LEVANDE DÖDA

Föreståndarinnan lägger ett ansökningsformulär framför oss och börjar prata på ett sätt som om hon hade känt oss i flera år. Hon talar utan avbrott och tystnar bara för att kontrollera att vi hänger med och förstår vad hon säger. Sedan fortsätter hon i en oändligt trött-sam ström av ord:

— Varje morgon kommer ni först hit. Glöm inte att ni först ska komma hit för att jag ska kunna visa er vad ni ska göra. Och är inte jag här finns det någon annan som talar om för er vart ni ska. Är det klart? Har ni förstått?

— Ja, frun, det har vi.

— Det är bra att ni förstår vad jag menar. En annan sak också. Har ni arbetat med städning tidigare? Har ni betyg eller intyg på det? Har ni kanske gått några städkurser? Hur gör man till exempel när man tvättar väggar, från vilket håll börjar man, uppifrån eller nerifrån? Kan ni tvätta fönster?

— Ja det kan vi. Glöm inte att vi är utlänningar.

— Vad menar ni. Räcker det med att vara utlänning för att kunna städa?

— Naturligtvis är det tillräckligt. Vad gör utlänningarna i Sverige annat än städa och diskar? Vi är experter på de jobben.

— Det var roligt att höra. Eftersom Sverige ger er möjligheter att utbilda er till ett yrke kommer ni alltså inte sakna arbete när ni kommer hem igen.

Kvinnan pratar på. Hennes dubbelhaka ger oss inte en chans att ens säga ja. Hon fortsätter att ställa samma frågor som hon ställt i 20—30 år nu.

— Ge mig formulären nu och skriv under de här papperen. Läs först och skriv sedan. Det är ett mycket viktigt papper. I det här jobbet får man inte berätta för någon vad man ser och hör, inte ens för varandra.

Hon tar en liten bok på skrivbordet, slår upp en sida och börjar läsa.

— Paragraf... ”Den som lämnar information om sitt arbete till utomstående blir avskedad och föremål för undersökningar.”

Hjälplöst undertecknar vi också de papperen. Arbetslöshet är svårt. Man förlorar både stolthet och personlighet och hamnar framför socialbyråns dörr. Det är värre än döden.

Arbetslösheten tvingar dig också att buga och bocka framför mekaniska människor, som hjärntvättats av systemet. Därför går du hellre ut och städa och diskar och tjänar dina egna pengar än går till socialbyrån.

Men varför skulle vi vilja avslöja något från våra arbetsplatser. Är det kanske regeringsbyggnader eller hemliga militärförläggningar vi ska städa? Eller kanske rent av det Kungliga Slottet?

Vi är tre personer i bilen. Två svenska flickor och jag. Jag är mycket nyfiken på den viktiga och hemlighetsfulla arbetsplatsen vi är på väg

till. Mitt förtroende för den svenska regeringen har ökat. Det är så här verklig demokrati ska fungera. Man måste kunna lita på människor. Tydligen får både svenskar och utlänningar utan diskriminering hemliga arbetsuppgifter här i landet. Jag känner mig nästan som svensk redan. De verkar lita på utlänningar eftersom de ger dem hemliga städjobb. Det måste betyda att också riksdagsbänkarna en dag blir tillgängliga för oss.

Medan jag drömmer vackra drömmar om Sverige och ser mig själv som framtida riksdagsman stannar vår bil framför en stor byggnad. Vi åker upp till åttonde våningen. En gammal vithårig, rynkig kvinna kommer och möter oss. Hennes händer och ben skakar.

— Välkomna, säger hon. Jag har väntat på er i flera dagar.

Vi går in i våningen.

Flickorna byter om i köket och jag i badrummet. Vi tar på oss våra gröna uniformer innan vi börjar vårt hemliga arbete. Sedan delar vi upp sysslorna mellan oss. Jag får köket på min lott.

Jag är väldigt förvånad. Vad är det för hemligt med det här arbetet, egentligen, undrar jag för mig själv.

— Hörru' du, ropar jag till en av flickorna. Vem äger den här våningen?

— Kvinnan, svarar hon.

— Vad då, då förstår jag ingenting.

— Det är väl inte så svårt att förstå. Vårt jobb är att städa pensionärers och alkoholisters våningar och att informera byrån om någon har dött.

— Men varför måste vi skriva under det där pappret? Vad är det som är så hemligt med det här jobbet?

Jag hör hur flickan långsamt svär för sig själv. Och sedan, säger hon.

— Ni utlänningar fattar ju ingenting. Era hjärnor har torkat in.

— Du förolämpar mig.

— Det menar jag inte att göra, men tänk efter lite själv också, så fattar du genast varför. Vi svenskar vill inte visa allmänheten våra missförhållanden och problem. Skulle vi avslöja verkligheten skulle människor bli ledsna och chockade.

— Är det tystnadsplikt på alla jobb?

— Ja det är det. Har du något att anmärka på går du till chefen och säger till honom vad som är fel.

— Det betyder att alla missförhållanden göms bakom stängda dörrar.

— Ja visst.

— Men vad händer om man talar om hur det är.

— Då händer det en hel del, hörru'du. Då får man kicken och måste gå till socialbyrån.

Medan vi pratar kommer den gamla kvinnan upprörd in med en tidning i handen.

— Så går det, säger hon. Det verkar som om mitt liv varit helt meningslöst. Med våra egna händer, vårt eget svett och blod har vi byggt upp det här landet. Men se hur det slutar. Medan vi fortfarande lever hamnar vi i graven. När vi inte längre orkar arbeta är vi inte värda något heller. Vi slängs på sophögen som gamla tidningar.

Hon börjar läsa:

”Han låg död i åtta månader mitt i Stockholm. I januari dog han. Troligen fick han hjärtslag. Han blev liggande hemma i lägenheten. I går efter åtta månader hittade polisen honom på golvet. Ingen hade saknat honom. Ingen, mer än hyresvärden som långt om länge undrade varför han inte hade betalt sin hyra på hela året. Han var 60 år och sjukpensionerad. Bodde mitt i Stockholm . . .’

En telefonsignal avbryter henne. Långsamt som en myra går hon fram till telefonen.

— Lyssna inte på henne, säger flickan. Gamla människor blir alltid lite gaggiga.

— Det håller jag inte med dig om. Den gamla kvinnan har rätt.

Flickan blir arg. Hennes ilska är typiskt svensk. Den är omöjlig att dölja. Svenskar blir sällan arga, men när det verkligen hettar till så gör det det med besked. Deras gula kinder blir blodröda. Och om ilskan beror på att någon kritiserat Sverige är det farligt att stå i närheten. Kritisera aldrig Sverige i närheten av en svensk.

— Hörru’ du, säger flickan. Gillar du inte Sverige kan du sticka härifrån direkt.

Jag försöker förklara för henne vad jag menar, men det går inte att övertyga henne. Svenskar vet alltid bäst. De behöver aldrig lära sig något, men de har alltid rätt att lära andra. Hur är de där utlänningarna egentligen, och vad kan de där underutvecklade länderna för något? Har de någon kultur? De har väl inte rätt att komma och säga något.

Det är så de tänker.

Den gamla kvinnans snyftningar avbryter vårt gräl. Hon gråter tyst.

— Nej, säger hon. Inte ens i våra gravar får vi vara i fred. Vad är det här för land egentligen?

— Vad är det, vad är det som har hänt?

— Vet ni vem som ringde?

— Nej vem var det?

— Det var min dotter. Hon hade också läst tidningen. Och då blev hon plötsligt orolig och ringde till mig för att kontrollera om jag lever eller om jag är död.

— Varför blir ni så ledsen över det? Är det inte bra att någon bryr sig om er?

Hon skrattar och smärtan i ögonen försvinner från hennes rynkiga ansikte. Det verkar ett tag som om hon tänker svara, men sedan ändrar hon sig och går på darriga ben fram till fönstret och vinkar på oss att komma dit.

— Titta, säger hon. Titta på de där höga husen. Och titta riktigt noga. Vet ni vad det där är. Det är gravar. Döm inte bara efter utsidan. Hus är som människor. Man kan inte förstå insidan om man bara tittar på fasaden.

Flickan kan inte hålla tyst längre. Hon vänder sig snabbt om och tittar argt på den gamla kvinnan.

— Nu får det vara nog, säger hon. Nu har du sagt alldeles för mycket. Att säga sådana saker till en utlänning är verkligen idiotiskt. Mina farföräldrar håller också på på det där sättet. Jag förstår faktiskt inte alls varför ni klagar. Vad är det ni saknar egentligen?

— Saknar? Titta på henne. Nästa generation svenskar är både blinda och döva. Ni or-

kar inte med att se sanningen och bryr er inte om någonting. Det enda ni tänker på är ert utseende och er ungdom. Men glöm inte att också er ålderdom kommer att bli så här.

— Nu räcker det.

— Vänta bli inte så arg. Jag har ju bara berättat något för er. Nu ska jag visa den här utlänningen något också. Låta honom få se sanningen med egna ögon och möta Sverige från en annan utgångspunkt. Se om Sverige verkligen är ett drömland eller ett land där det finns levande döda. Allt som görs är bara utanverk att visa upp för offentligheten. Storrengöring en gång om året, lite högre pensioner varje valår. Mer är det inte. Vad har man gjort för pensionärerna i det här landet fram till idag. Vad har man gjort för att hjälpa dem att använda sina återstående arbetsfria år på bästa sätt. Att bli pensionerad i det här landet är det samma som att dö. Varje ålder har sina ljuspunkter, men vi hade det varken bra när vi var unga eller nu när vi blivit gamla.

Ungdomsåren försvann under hårt arbete mellan kuggghjulen. Och på vår ålderdom blir vi levande begravda.

Hon tar mig i handen och leder mig ut i köket. Där öppnar hon kylskåpet. Det är fullt av katt- och hundmat.

— Har du katt eller hund?

— Vad då katt eller hund? Jag har inga djur alls. Detta är min mat. Du vet att det har blivit så dyrt att leva i det här landet. De som arbetar kan knappast överleva. Hur tror du då att den som inte arbetar ska klara det. Jag menar de som måste klara sig på ett par hundra kronor i

månaden.

— Är det många som har det som ni?

— Vad menar du med många? Miljoner har det som jag. Men som jag sa tidigare. Den svenska regeringen vill inte visa upp sin fattigdom. De flesta husen här är gravar.

Gravar . . .

Detta ord får mig plötsligt att börja tänka tillbaka på mina trettio långa hårda år. Minnen. Min by, mitt fattiga men lyckliga folk, min bys gravar. Jag ser allt framför mig.

Vi brukade leva alldeles intill våra döda. Våra gravar var enkla jordhögar. Allt eftersom tiden gick och människorna försvann, brukade också gravarna försvinna och lämna plats åt nya gravar. På våra gravar växte varken blommor, gräs eller buskar. Ibland brukade vi äta vår mat bredvid våra döda precis som om de fortfarande levde med oss och pratade med oss. Att skilja de döda från de levande var svårt, det skulle innebära att vi inte längre visade våra döda respekt.

Så kom en dag då våra levnadsförhållanden plötsligt förändrades. Vi tvingades lämna vår by och människorna där och våra döda som vi vant oss att leva med. Vi lämnade allt bakom oss och flyttade till de stora städerna.

De stora städernas människor, hus, levnadsförhållanden och döda är annorlunda. De ser inte ut som de små byarnas. De stora städernas döda har egna områden med stenar, marmorblommor och gräs. Precis som städernas levande människor har sina klasskillnader har också de döda det. De som brukar leka med

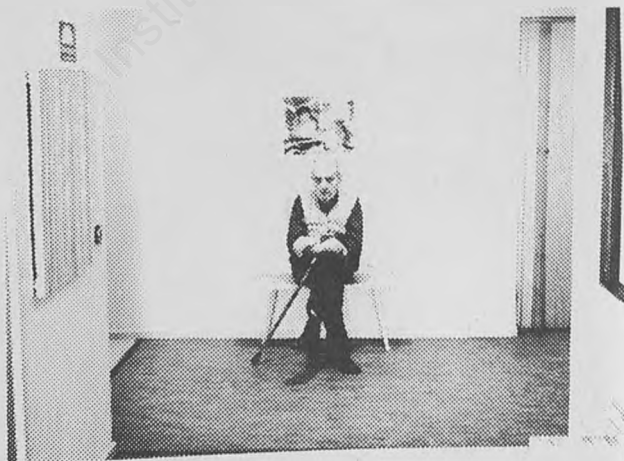
miljoner medan de lever, lägger ner stora pengar på sina gravar. Man får lust att ligga i de gravarna, som är så fint smyckade med marmor i olika färger och vars fina gravstenar reser sig högt över de fattigas enkla och fula.

Varför skriver jag det här? Kan döda människor få liv och kan deras sociala rättigheter skyddas på det här sättet? Behöver man över huvud taget försvara döda människor? Naturligtvis kommer de flesta svara nej och skratta. Men om man lever i Sverige anser jag det är fel att tro att man inte behöver försvara de döda.

Ja, jag har sett många olika sorters gravar i mitt liv. Men aldrig någonsin har jag sett gravar som ser ut som bostäder. Stora gravar med rinnande varmt och kallt vatten, toalett och badrum, hiss och TV tidigare.

Jag visste inte att de döda också måste betala hyra, äta mat, rösta och se på TV.

Som jag sa tidigare. De stora städernas gravar är annorlunda och de svenska gravarna är mycket olika alla andra.

LITE HISTORIA

När man talar om det svenska samhället kan man med rätta ställa följande fråga: Vilka är de viktigaste faktorerna bakom den svenska borgarklassens framgångar? Med andra ord: Varför har den lyckats så bra?

Varje historia har sin bakgrund, varje företeelse sina orsaker. Och de två viktigaste orsakerna till att den svenska borgarklassen är den mest framgångsrika i vår tid anser jag vara:

1. Det svenska samhällets historiska utveckling.
2. De svenska socialdemokraternas agerande.

Vi ska analysera de bägge faktorerna:

På grund av sitt geografiska läge och ganska ogynnsamma klimat vet man att detta nordliga land inte berördes av de stora folkvandringarna mellan kontinenterna. Det geografiska läget hindrade därmed också landets ekonomiska utveckling, förbindelser med andra länder och folk och uppkomsten av en rikt sammansatt folklig kultur. Å andra sidan har dessa speciella geografiska förhållanden också förhindrat uppror, statskupper och blodiga händelser av den typ som varit så vanliga i andra europeiska, asiatiska och lantiname-

rikanska länder. De andra länderna i Europa har sedan fjortonhundratalet, då de geografiska upptäckterna gjordes och handel med människor och råvaror började, haft förbindelser med och kolonialiserat folk och stater i Asien, Afrika och Latinamerika. Man får inte heller glömma att grunden till Europas rikedomar ligger århundraden av utsugning av dessa kontinenter och utnyttjande av den inhemska befolkningen som arbetskraft.

De europeiska ländernas kolonialisering av de asiatiska, afrikanska och latinamerikanska länderna har inte skett utan motstånd. Tvärtom har det mellan den inhemska befolkningen på dessa kontinenter och de europeiska inkräktarna utspelats krig så långvariga och grymma att det övergår mänskligt förstånd att ens kunna föreställa sig dem. Och alla dessa inbördeskrig och försvarskrig mot utländska angripare, folkvandringar och revolutioner skapar en speciell slags människa.

Sverige har stått utanför denna utveckling. Egentligen har Sverige ofta försökt förändra sin situation genom att föra krig med sina grannländer. Men eftersom dessa grannländer, främst Ryssland och Tyskland alltid varit starkare har dessa försök för Sveriges del alltid slutat dåligt. Trots alla krig har Sverige därför inte lyckats vidga sitt landområde och erövra och kolonialisera delar av Europa på samma sätt som de andra europeiska länderna erövrat andra kontinenter och länder förutom Finland. Och denna isolering från det övriga Europa och brist på inflytande från främmande folkslag har också förhindrat en ut-

veckling till ett mer sammansatt folk och samhälle och pacificerat människorna.

På 1800-talet upptäckte den svenska borgarklassen denna svenska isolerings begränsning och började med andra slags metoder än erövringskrig att försöka komma utanför landets gränser. Man började med att industrialisera landet, erövra statsapparaten och kunde så småningom knyta goda förbindelser med utlandet.

På grund av de tidigare förda krigen med Ryssland och Tyskland var det svårt att ta upp kontakter med dessa länder. Frankrike och England passade bättre. För Frankrikes del passade Sverige bra, eftersom också Frankrike bekämpat ryssar och tyskar och sökte allierade. Sverige som för sin del ville ha tillbaka Finland från Ryssland hoppades genom att ta en fransk kung med fransmännens hjälp inom Sveriges gränser återerövra Finland.

De nya kontakterna med utlandet knöts utan förklaringar, högt ovanför huvudet på den svenska befolkningen. Affärsförbindelser och lån togs upp utan dess medverkan. Kontakterna med kontinenten var inte deras sak. För folket innebar utlandet istället det Amerika, dit tusentals fattiga svenskar tvingades utvandra på grund av fattigdom och svält. Medan den svenska borgarklassen stärkte sin makt och byggde upp den svenska industrin emigrerade stora delar av arbetarklassen till det nya landet i väst.

Den andra punkten berör den svenska socialdemokratin.

Alla vet att arbetarklassen i ett land utvecklas parallellt med det moderna kapitalet. Med industrin följer oundvikligen en arbetarklass. Väl utnyttjade naturresurser, goda historiska förhållanden och bra samarbete med andra länder har givit det svenska kapitalet stora vinster. Dessa faktorer har samtidigt inneburit en både kvantitativ och kvalitativ utveckling av arbetarklassen.

De svenska arbetarna började organisera sig i början av 1870-talet, dvs. samtidigt med industrialiseringen av Sverige och den svenska ekonomins utveckling. Den svenska arbetarklassens kamphistoria är lång. För att kunna övervinna samhällets och människornas av historiska skäl traditionella pacifistiska läggning och försöka att ta makten i landet, har arbetarklassen måst kämpa mycket hårt. Några exempel på denna kamp är 1909 års storstrejk, då över 300 000 arbetare deltog och kampen för allmän rösträtt och åtta timmars arbetsdag under de första två årtiondena av 1900-talet.

Den svenska borgarklassen bekämpade alltid sådana samhällsreformer, som borgarklassen i andra länder accepterade. Men den ryska revolutionen 1917, som skakade hela världen och nästan skrämde livet ur alla borgare, fick mycket stort inflytande på den svenska arbetarklassens kamp. Också arbetarklassens kamp i Frankrike, Tyskland och England påverkade den svenska arbetarklassen. Av fruktan för att förlora allt förklarade sig därför den svenska borgarklassen beredd att tillerkänna den svenska arbetarklassen några elementära

sociala och politiska rättigheter.

Men redan 1930 började den ta tillbaka de rättigheter arbetarna kämpat sig till mellan 1917—21. Det var då fascismen började bli starkare i Europa, vilket också stärkte den svenska borgarklassen. För att skydda de rättigheter arbetarna redan erhållit började man strejka. Makthavarna, den svenska borgarklassen grep då efter starkare maktmedel än man tidigare brukat använda. Läget blev alltmer kritiskt. I maj 1931 slogs strejken i Ådalen ner med hjälp av militär.

Den ekonomiska världskrisen hade påverkat Sverige och motsättningarna i samhället hade skärpts. Den politiska krisen resulterade i en högersocialdemokratisk regeringsbildning. För att lösa krisen gjorde den svenska borgarklassen en helig allians med de svenska socialdemokraterna. Socialdemokraterna visste av erfarenhet från exempel i andra europeiska länder att kamp med vapen och massrörelser påverkar folket i revolutionär riktning och att sådana erfarenheter skulle kunna förändra det svenska folkets traditionellt pacifistiska inställning.

Socialdemokraternas uppgift var att i enlighet med sin natur rädda den svenska borgarklassen. Därför erhöll arbetarklassen vissa sociala förmåner, som i grunden var rätt begränsade. Socialdemokraterna ville bevisa att s.k. "socialism" var möjlig utan att man förändrade ägandeförhållandena och utan att arbetarklassen fick makten.

Man motarbetade de framgångar som arbetarklassen i de socialistiska länderna vunnit

och stödde den internationella borgarklassens försök att påverka och behärska arbetarklassen i de kapitalistiska länderna. Den svenska borgarklassen har här liksom i de andra imperialistiska länderna skapat en arbetararistokrati för att med dess hjälp hålla större delen av arbetarklassen nere. Och denna arbetararistokrati har förvandlat arbetarrörelsen till en opportunistisk organisation. Dess socialmokratiska funktionärers enda mål numera är att hindra den svenska arbetarklassen från att kämpa sig till sina rättigheter. Med borgarklassens tillåtelse får den svenska arbetarklassen endast en bråkdel av det kapital de med egna händer arbetat ihop. Dessa smulor kallas bidrag.

För att förstå denna heliga allians mellan svenska socialdemokrater och borgare räcker det med att påminna om ett enda exempel undet det andra imperialistiska världskriget. Då hjälpte de svenska socialdemokraterna, som alltid försäkrat att de står på folkets sida och alltid talar om socialism, den fascistiske Hitler. En sanning som ingen idag bestrider. Att de som verkligen borde ha ställt sig på folkets sida i kampen mellan arbete och kapital då vände arbetarklassen ryggen och hjälpte kapitalet genom att med vapen och ammunition stödja Hitler är något som människor idag verkligen har svårt att förstå.

DEL TRE

Institut kurde de Paris

MODERNA SLAVAR

I kapitalistiska länder försöker alltid makthavarna dämpa det sociala missnöjet genom att, samtidigt som de utnyttjar arbetarklassen, tillerkänna den vissa sociala rättigheter.

Arbetarklassens jämförelsevis högre standard i dessa länder beror till stor del på kapitalets utsugning av den fattiga delen av världens råvaror och människor. Genom sin högre levnadsstandard medverkar därför den kapitalistiska världens arbetarklass indirekt i denna utsugning.

Standarden och välståndet har också haft ett förborgerligande inflytande på många av kapitalistvärldens arbetare. De blir mindre och mindre medvetna om sin klasstillhörighet. För kapitalet innebär detta problem, eftersom arbetarna inte längre accepterar vilka arbetsuppgifter som helst. De dansar inte längre lika lätt efter arbetsköparnas pipa som de gjorde tidigare. I stället begär de en allt större del av de vinster kapitalet lyckas samla utomlands. För att i lugn och ro kunna fortsätta att utöva sin makt i Sverige måste alltså den ägande klassen ge efter för arbetarklassens allt större krav på sociala och ekonomiska rättigheter. Samtidigt får man problem med att skaffa arbetskraft till de tyngsta och smutsigaste jobben i

hemlandet.

Kapitalet är endast intresserat av sina vinster. Barn är inte lönsamma förrän de slutat skolan och kan börja producera. I de kapitalistiska länderna har barnens uppfostran med en allt längre utbildning blivit allt dyrare. Den förlängda skolutbildningen innebär att barnen kommer ut på arbetsmarknaden allt senare. För kapitalet betyder detta förlust både i tid och pengar att uppfostra, passa och utbilda barn. Billigare och enklare att lösa arbetskraftsproblemen är att utnyttja redan vuxna, skolutbildade arbetare från andra länder med hög arbetslöshet. Man importerar alltså utländsk arbetskraft.

Och genom att dels ta utländsk arbetskraft från andra länder, dels bygga fabriker i länder med stor arbetslöshet och låga löner, löser man två problem samtidigt. Man löser sina egna arbetskraftsproblem på det enklaste och billigaste sättet och hjälper dessa länder med att bli av med en del av sitt arbetslöshetsproblem.

Efter denna korta inledning ska vi titta på de invandrade arbetarnas situation i Sverige.

Efter andra världskriget stärkte den svenska kapitalismen sina positioner i landet. På mycket kort tid lyckades den få inflytande över hela maktapparaten. Hård exploatering av arbetarklassen ledde till en mycket snabb industrialisering. Och eftersom den svenska borgarklassen var väl insatt i Europas historiska utveckling före andra världskriget, accepterade den utan att protestera det socialdemokratiska partiprogrammet. Man var medveten om att de svenska socialdemokraterna var och

är den kapitalistiska världens intelligentaste och smartaste borgerliga politiker. Därför lät man också socialdemokraterna få allt beröm för det svenska välståndet medan man industrialiserade landet och hjälpte till att höja det svenska folkets levnadsstandard och det svenska kapitalets vinster. Målet var nämligen egentligen främst att i framtiden kunna exploatera den tredje världens folk. Det var därför man inte ville se sitt eget lands befolkning leva på svältgränsen. Oro och socialt missnöje i hemlandet hindrar kapitalet från att koncentrera sig på sina affärer utomlands. Ju starkare man är på hemmaplan desto lättare har man att exploatera arbetarklassen i andra länder. Att ge den svenska arbetarklassen en någorlunda hög levnadsstandard tjänar därför kapitalet själv på.

Sedan man etablerat sig i Sverige började därför den svenska borgarklassen som alla andra imperialister föra ut kapital till de underutvecklade länderna, speciellt i Latinamerika, Afrika och Asien. Och man nöjde sig inte med ekonomisk utsugning utan medverkade också liksom alla andra kapitalistiska länder i den form av politisk påverkan av dessa länders inre förhållanden, som det internationella kapitalet utövar för att kunna behålla sin makt och fortsätta att exploatera arbetskraft och råvaror. Därför förekommer det också samarbete mellan dessa länders fascistiska makthavare och folkets förrädare, som med hjälp av USA-finansierade arméer krossar allt motstånd och alla försök till politisk organisering mot förtrycket och imperialismen.

Också Sverige hade ett finger med i spelet kring försöken att störta Allendes regering i Chile. Genom att förhålla sig passiv till den chilenska regeringens krav på betalning av kopparleveranser till Gränges Essem och låta betalningen för kopparlasten frysa inne medverkade man direkt i aktioner som syftade att skapa ekonomiskt och politiskt kaos i Chile och framkalla Folkfrontregeringens fall.

I själva verket finns också Sverige bakom ryggen på de militära regimer och kupper, som orsakar så mycket förtryck i världen.

Och accepterar vi att den svenska kapitalismen är en del av den internationella, måste vi också acceptera att den fungerar som den. Det vill säga, att den inte avstår från att tjäna pengar på människors arbetskraft vare sig det gäller att importera eller att utnyttja dem i andra länder med lägre löner än de svenska.

Det ligger därför också i kapitalets intresse att skapa missförstånd och oenighet mellan svenska och utländska arbetare så att dessa grupper både socialt och ekonomiskt motarbetar varandra istället för att förenas i gemensamma aktioner. Det är bättre att de är fiender än vänner eftersom det är lönsamt för kapitalet att detta slaveri av den utländska arbetskraften fortsätter.

Och det gör man genom att förnedra den utländska arbetskraften och förtrycka den på olika sätt. Man påstår till exempel att invandrarnas kultur inte är värdefull, att invandrarna är okunniga, utbildade och primitiva för att de svenska arbetarna inte ska kunna identifiera sig med den invandrade arbetskraf-

ten. Invandrarna ska enbart vara glada över att de får vara här. Gillar de inte Sverige kan de sticka ut ur landet fortast möjligt. Svartskallar ska hålla tyst. Svartskallar är smutsiga.

De utländska arbetarna i Sverige blir med den svenska borgarklassens hjälp en förtryckt klass. Genom att hålla dem nere och isolera dem från det svenska samhället hoppas man att de aldrig ska bli farliga. Revolution i ett land kan endast göras av den egna inhemska arbetarklassen. Den görs inte av den utländska importerade arbetskraften. De utländska arbetarna kan bara stödja sina svenska kamrater i deras kamp mot den svenska borgarklassen.

Och eftersom de utländska arbetarna inte vågar opponera sig kan utsugningen fortsätta. Den svenska vänstern, som inte ens själv kan ena sig i kampen mot kapitalet i landet har därför inte heller kraft nog att organisera de utländska arbetarna, vilket den svenska kapitalismen är medveten om. Exploateringen kan alltså ännu fortsätta ostörd.

KULTURDRAMA

Det mest effektiva sättet att förtrycka minoriteter på är att utnyttja, förnedra och tala illa om deras kultur, därför att kultur och nationella seder och bruk ger människor självkänsla. Det är svårare att assimilera och förtrycka människor som har kvar sin egen kultur eftersom nationell identitet skapar självständighet och förhindrar underlägsenhetskänslor.

Detta vet säkert de svenska makthavarna. Och varje invandrare som är någorlunda medveten om detta måste också förstå och uppleva hur han dagligen bryts ner i Sverige, hur hans kulturella bakgrund löses upp och hur han känner sig mer och mer främmande för sin egen kultur. De flesta invandrare i Sverige förlorar också rätt snart sin kulturella identitet.

Svenska makthavare tycks även tro att ekonomisk och kulturell utveckling är samma sak, att ett ekonomiskt välutvecklat land också måste vara kulturellt högutvecklat. Den som tror något sådant avslöjar enorma brister i historisk kunskap eftersom en kapitalistisk ekonomisk utveckling aldrig någonsin befrämjat den folkliga kulturen i något enda land. Tvärtom förstör kapitalismen var den än befinner sig den folkliga ursprungliga kultu-

ren och ersätter den med sin egen imperialistiska kommersiella kultur.

Att skilja en stor del av världens befolkning från sin egen kultur och från det gemensamma kulturarv, som århundraden av folkvandringar och kulturell påverkan länder emellan skapat och påtvinga dem den kommersiella kulturimperialismen är ett allvarligt brott mot mänskligheten.

Vissa omständigheter gör att ett land utvecklas ekonomiskt. Detta innebär däremot inte att ekonomiskt mindre välutvecklade länder skulle sakna en egen kultur eller vara en del av det gemensamma kulturarvet. Accepterade vi en sådan tanke, måste vi också acceptera att Sverige för femtio år sedan, då man exporterade den svenska fattigdomen till USA, inte hade någon egen folklig kultur. Och detta är ju orimligt.

Tyvärr har de senaste femtio årens ekonomiska framgångar för den svenska kapitalismen varit förödande för den svenska inhemska folkliga kulturen. Bit för bit har den presats undan till förmån för den internationella kulturkommersialismen. Vad är egentligen längre svenskt i Sverige?

I ett land, som betraktar enbart ekonomisk utveckling som utveckling blir därför minoritetsgruppernas krav på stöd för den egna folkliga kulturen ett hot mot själva systemet. Individer med en egen identitet vare sig den är svensk, turkisk eller italiensk kan fortfarande tänka och kräver därför andra former av kultur att berika sina liv med än den som produceras av de multinationella bolagen, vars enda

syfte är att krossa deras självkänsla och tjäna pengar på deras otillfredsställda behov.

ATT BLI FÖRNEDRAD

Du är utlänning. Dina levnadsomständigheter tvingar dig att bo i Sverige. Du kan inte undgå denna tillfälliga vistelse i ett främmande land. De första månaderna känner du dig fullständigt galen. Allt verkar främmande för dig. Du känner inte ens igen dig själv längre och fattar inte vad som händer runt omkring dig. Du är som bedövd.

Så småningom börjar du förstå mer och mer av verkligheten. Det oförklarliga blir mer förståeligt. Det som var mörkt och okänt blir klart och tydligt. Ett nytt liv börjar. Du tittar dig omkring och söker efter en egen plats i samhället. Du börjar slåss för att överleva i denna nya påtvingade värld.

Vi föreställer oss att du i ditt land till exempel var advokat, ingenjör, sociolog, lärare, författare eller journalist och går till den svenska arbetsförmedlingen för att finna ett arbete. Du vill göra rätt för dig och inte ligga samhället till last.

Du tar med dig alla papper och betyg du har och knackar på en dörr på arbetsförmedlingen. Du kommer in i ett rum. Tjänstemannen frågar dig om ditt yrke och lyssnar på dig någon minut. Han tittar på dina betyg, ställer några frågor och finner att du talar ganska bra sven-

ska.

Om det är första gången du söker ett arbete är du fortfarande stolt över dig själv. Du tror till och med att du skall hitta ett arbete, som passar din utbildning. Att du ska få ett jobb i ditt eget yrke. Du är ung, du har mycket att ge samhället. Du har studerat svenska natt och dag för att lära dig språket eftersom du vill kunna prata. Du har också hunnit vara här en tid och lärt dig en del om det svenska samhället som gör att du inte längre känner dig som en främling.

Men det tar inte många minuter förrän du förlorar allt hopp och blir ledsen och sårad. Tjänstemannen kan bara ge dig jobb som diskare. Något annat finns det inte.

Hela din personlighet försvinner. Du blir mindre och mindre och plötsligt finns du inte alls längre. Du är fruktansvärt besviken och besvikelsen fyller dig som ett gift. Du vill försvinna ögonblickligen och försöker undvika tjänstemannens blick. Du tittar istället mot fönstret, i golvet, på väggarna, på dina kläder...

Du är fylld av skamkänslor, ändå försöker du berätta något för den person du har framför dig.

— Men jag har ett yrke, säger du. Det är väl synd att använda mina kunskaper till att diska.

Men han har redan sitt svar färdigt.

— Dina betyg duger inte.

— Varför det?

— Därför att du kommer från ett underutvecklat land. Vi tror inte att dina kunskaper är

tillräckligt stora.

— Hur kan du hinna bedöma mig efter tio minuters samtal.

— Vi behöver inte prata mer om det. Dina betyg duger inte helt enkelt.

Allt blod rusar upp i ansiktet på dig och du blir alldeles röd. Du känner dig inte som en människa längre. Du är inte värd någonting alls. Helst vill du fly bort från hela världen och inte träffa en enda människa mer. Men eftersom du behöver ett arbete och pengar för att överleva kan du inte bara springa din väg. Och trots att du vet hur det kommer att sluta, ställer du ändå några frågor till tjänstemannen.

— Vilket undervisningssystem har ni i de svenska skolorna?

— Det amerikanska.

Tjänstemannen ser mycket stolt ut när han säger det.

— Det har vi också. Och vi studerar exakt samma saker som ni gör här.

— Det förstår väl jag också. Men frågan är om ni gör det lika bra som vi?

— Vad menar ni med bra egentligen? Vill ni examinera mig?

— Jag är inte rektor och det här är ingen skola.

Det går inte att förklara något för honom. Tjänstemannen har sina instruktioner. Systemet och hans överordnade bestämmer vad han ska säga och göra.

— Men, hörrö' ni. Jag har flera tusen landsmän här med massor av sociala problem. Skulle ni inte kunna använda mig där på något sätt. Jag skulle kunna hjälpa till att lösa

deras problem.

— Nej det går inte.

— Varför det?

— Vi har särskild personal för det.

— Men vad vet den personalen egentligen om deras kulturella bakgrund och levnadsförhållanden?

— Det är väl inte så väsentligt.

— Vad menar ni? Hur ska man kunna hjälpa människor, som man inte vet någonting om. Måste man inte kunna deras språk, känna till deras sociala och politiska bakgrund för det?

— Vi kan hjälpa dem ändå. Det går så bra. Har ni inte sett alla böcker och skrifter vi publicerat om invandrare?

— Jo, det har jag. Men de är också fyllda av felaktig information. Man lär sig inget av att läsa dem.

Nu har han fått nog och slänger ut dig från sitt tjänsterum. I handen har du ett kort med arbetsförmedlingens stämpel. Du börjar gå mot socialbyrån. Trots att gatan är fylld av människor känner du dig fruktansvärt ensam. Du börjar förstå varför dina kamrater förändrats så sedan de kom till Sverige. Att även de mest militanta och politiskt medvetna långsamt krossas av systemet.

I själva verket har det officiella Sverige publicerat mängder av broschyrer om invandrarernas situation i landet. Men få av dem är riktiga och har ingenting med verkligheten och vetenskap att göra. Därför löser man inte heller problemen med hjälp av den sortens information.

Det egentliga målet med dessa skrifter är istället att sprida propaganda för den svenska

befolkningen och världsoptionen om den svenska humanismen. Man vill visa världen att Sverige är mänskligt och att man försöker lösa invandrarnas problem här.

Den svenska staten har utbildat en speciell tjänstemannakader, som inte har direktkontakt med invandrarna. Deras uppgifter är att samla information om invandrare och skriva böcker och broschyrer om dem. Ofta är informationen felaktig, men målet med den är dels att fylla den svenska hemmaopinionen med fördomar om invandrare, dels få den att tro att det svenska samhället är humanitärt inställt till invandrare. Att invandrarna är här enbart som arbetskraft och välkomna endast som sådana och hjälper till att höja det svenska folkets levnadsstandard talar man inte gärna om.

Om informationen däremot vore till invandrarnas bästa, skulle den se annorlunda ut. Då skulle man utnyttja alla de hundratals välutbildade invandrare, som finns i landet för att med deras hjälp försöka lösa invandrarnas problem. Men det verkar inte som om man vill samarbeta med de människorna.

För den som är medveten om att de politiska makthavarna istället för att försöka lösa problemen, skjuter dem allt längre bort ifrån sig, är det inte förvånande att man på detta sätt låter viktig kunskap gå till spillo.

PÅ SOCIALBYRÅN

Man har bett dig komma till socialbyrån klockan nio och du kommer dit exakt när klockan slår nio. Du tittar dig omkring: alkoholister, äldre och sjuka människor. Och så många som liksom du tvingas lämna sitt folk, sitt land och gamla liv och som nu känner sig förnedrade över att träffas i samma väntrum som de stackars människor som samhället stött ut.

Ni sitter och tittar ner i golvet, djupt försjunkna i tankar. Då och då stör en gammal mans hosta eller en alkoholists skratt den djupa tystnaden.

Tiden går, timmarna avlöser varandra. Ett nästan fullt cigarettpaket börjar bli tomt. Ingen kallar på dig eller frågar efter dig. De svenskar, som kommit senare än du har redan klarat av sina problem och gått sin väg. Du har tråkigt och får lust att gå upp och gå omkring på golvet, men vågar inte eftersom du känner att alla då skulle titta på dig. Kanske de tror att du ska ta deras pengar. Kanske de tänker att om du inte vore där skulle de få lite mer än de nu får. Du känner dig mycket deprimerad och trött.

Plötsligt hör du ditt namn ropas upp. Du går in i ett rum. Någon ser mycket egendomligt på

dig. Du blir besvärad. Sedan börjar man fråga dig sådana frågor, som man bara ställer till sådana personer som inte längre har någon stolt-het kvar.

Varje gång du går dit får du samma personliga, kyliga och kränkande frågor.

— Varför kommer du till socialbyrån?

— Därför att jag inte har några pengar. Jag har inget arbete.

— Hur mycket pengar har du på dig?

— Fem kronor.

— På banken då?

— Ingenting.

— Ljuger du inte nu?

Inför en sådan fråga skulle vem som helst få lust att spotta den person i ansiktet, som ställer frågan. Men det kan man inte göra när man är hungrig och utan pengar. Du har inte heller betalt hyran den månaden.

I stället säger du.

— Jag ljuger inte. Varför skulle jag komma hit om jag hade pengar?

— Det är svårt att förstå er. Speciellt ni utlänningar brukar komma hit, även om ni har pengar.

— Kanske det. Men hur ska jag kunna ha pengar när jag inte har något arbete? Bara rika människor har pengar utan att behöva arbeta, eller hur?

— Arbeta då.

— Det finns inget arbete. Hur ska jag då kunna arbeta. Jag har sökt arbete i flera dagar, men jag kan inte finna något. Tror du mig inte kan du kontrollera mitt kort från arbetsförmedlingen.

— Du påstår att det inte finns arbete. Vill du verkligen arbeta finns det faktiskt jobb.

— Vad då för jobb?

— Städ- och diskjobb på restaurang.

— Men jag har ett yrke.

— Vi behöver inga yrkesutbildade. Vi behöver städare och diskare.

Du känner att du börjar bli arg nu. Dina ögon blir större och du kan inte låta bli att fråga henne:

— Är det här en socialbyrå eller en polisstation?

— Naturligtvis är det en socialbyrå. Men glöm inte att pengarna vi betalar ut härifrån kommer ur det svenska folkets fickor.

— Jaså. Men här i Sverige betalar inte bara svenskar skatt. Alla, som arbetar vare sig de är svenskar eller utlänningar betalar skatt.

— Vi kan inte hjälpa er. Var snäll och gå nu.

Det finns ingenting mer att säga. Du känner dig mycket förnedrad. De tar ifrån dig hedern också. Den svenska socialbyrån är i själva verket inte någon riktig socialbyrå utan en modern form av tiggeri. Har man någon gnutta stolthet kvar gå man helt enkelt inte dit.

Du lämnar socialbyrån och går till en restaurang för att diska. Deras planer har lyckats. De har gjort dig till professionell diskare.

DE TURKISKA ARBETARNAS PROBLEM I SVERIGE

För att kunna förstå och lösa de problem och svårigheter som de tusentals turkiska arbetare har som bor i Sverige måste man känna till de ekonomiska och sociala förhållandena i Turkiet. Turkiet idag befinner sig på ett förkapitalistiskt stadium med en ekonomi, som dirigeras från utlandet. Naturtillgångarna utnyttjas främst av utländskt kapital. Den industriella revolutionen är ännu inte genomförd och av den industri som finns ägs tjugo procent av den turkiska staten.

Jordbruket är mycket svagt utvecklat och spelar en mycket liten roll i landets ekonomiska utveckling därför att någon verklig jordreform ännu inte genomförts. På grund av detta har både landets ekonomi och lantbefolkningens levnadsförhållanden stagnerat. Bönderna utgör 70 procent av befolkningen.

Sedan femton år tillbaka har de stora jordägarna, agorna, börjat mekanisera jordbruket. Tidigare arrenderades jorden ut till bönderna, nu används traktorer istället. På så sätt ökas jordägarnas inkomster. Samtidigt leder denna strukturomvandling av landsbygden tillsammans med folkökningen till att allt fler bönder tvingas till städerna. Men det förindustriella Turkiet har ingen möjlighet att ge alla dessa

miljoner människor i städerna arbete. Därför tvingas de utnyttja alla möjligheter för att överleva. Av Turkiets nu 40 miljoner invånare är 14 miljoner arbetslösa. Tio av dessa hör till den så kallade "dolda" arbetslösheten. 80 procent av befolkningen har inga socialförsäkringar eller pensioner. 64 procent är analfabeter. De industrialiserade länderna i Europa utnyttjar denna situation och löser sitt behov av arbetskraft genom att importera turkiska arbetare. Därigenom ökar de sina vinster.

En ny slags oplanerade folkomflyttningar har skett i vår tid. Det är också därför naturligt om denna exploatering av människor medför en del problem. Därför borde människorna i de länder, som utnyttjar de fattiga ländernas människor inte fråga de utländska arbetarna: "Varför kom ni hit?", utan i stället fråga fabriksägarna: "Varför tog ni hit dem?". Eller "Om ni tog hit dem, varför löser ni inte då också deras problem?"

De turkiska arbetarna är inte här för att tjäna stora pengar utan för att överleva. Om arbetarna i Sverige verkligen kunde tjäna pengar skulle de vid det här laget vara miljonärer! Men de har också bara precis så de överlever.

Olika samhällen

Varje samhälle har sina regler och bestämmelser. Men den avgörande faktorn är samhällets ekonomiska struktur. Därför kan det uppstå problem när samhällen av olika ekonomisk struktur kommer i kontakt med varandra.

Mellan dagens Turkiet och Sverige är det ungefär hundra års skillnad. Det ser man helt

klart om man jämför dagens Sverige med hur det var här för hundra år sedan. Det borde då inte vara särskilt svårt att förstå att de turkiska arbetarna inte genast kan smälta in i det svenska samhället. Människor som kommer från små byar med kanske bara tjugo hus och aldrig tidigare varit utanför byns område får naturligtvis sociala problem när de försöker överbrygga ett helt sekels sociala och kulturella utveckling på några timmars flygresä. Myndigheterna borde vara medvetna om detta och aktivt delta i försöken att lösa deras problem.

De svenska myndigheterna har inte varit särskilt framgångsrika när det gäller detta.

Låt oss mot bakgrund av denna korta inledning undersöka varje problem för sig.

Avtal saknas

Det finns inget avtal om utbyte av arbetskraft mellan Turkiet och Sverige. De turkiska arbetarna lever därför i ständig ångest. Deras osäkerhet skapar också misstänksamhet mot de svenska myndigheterna. Vid första bästa ekonomiska kris riskerar de att kastas ur landet. Och då inga avtal existerar som kan skydda dem utnyttjas de hänsynslöst av arbetsgivarna. De vågar heller inte klaga och blir mot sin vilja fullständigt pacificerade.

Denna situation leder till olagliga affärer med skumma företag. Att det enklaste sättet att skaffa arbets- och uppehållstillstånd varit att gifta sig med en svensk flicka, har länge varit ett känt faktum. Och när en turkisk arbe-

tare beslutar sig för att stanna i Sverige försöker han först skilja sig från sin turkiska fru för att kunna gifta sig med en svenska. Sedan tar han kontakt med en äktenskapsmäklare, som snart har honom i sitt våld. Dessa äktenskapsbyråer, som tar mellan tre och fem tusen kronor i arvode för ett äktenskap är en skam för den svenska demokratin. De är ett brott mot den personliga friheten och ett hot mot den turkiska kvinnan. De turkiska män, som skiljt sig, assimileras så småningom i det svenska samhället och lämnar barn och kvinnor åt sitt öde.

Det kulturella problemet

Jag tror att en av de viktigaste faktorerna för kontinuiteten och utvecklingen av ett samhälle är kulturen. Samtidigt fungerar kulturen som en hejdande faktor mot assimilering. En person som bryter med sin kultur och sina egna traditioner assimileras av det samhälle, som betraktar honom som en utomstående, men där han av olika skäl måste bo. Att frågan i Sverige inte är löst på ett tillfredsställande sätt för invandrarna avslöjar kulturimperialistiska tendenser i det svenska samhället.

Denna situation utgör en mycket stark social press på de turkiska arbetarna och fjärrmar dem från deras egna familjer. I andra länder med liknande problem som Sverige, t.ex. Västtyskland, försöker man lösa dessa frågor. Västtyskland, som anklagas för att behandla den utländska arbetskraften särskilt illa har gjort en del för invandrarna på det kulturella planet. Varje minoritetsgrupp har här en egen

radiostation och tillgång till tidningar på de egna språken. De har också sina egna kaféer och restauranger. Även minoritetsgruppernas undervisningsproblem tas på allvar. Den västtyska staten är nämligen medveten om att man genom att ta dit en mängd människor från andra länder kan få uppleva en social explosion om man inte tar minoriteternas problem på allvar.

Även de svenska myndigheterna borde vara medvetna om detta faktum. Men de föredrar att följa assimileringlinjen. De myndigheter vi kontaktat har också sagt att man inte anser det vara önskvärt om Sverige blev ett land med flera minoritetskulturer. Kanske de är rädda för att den svenska kulturen skulle försvinna och assimileras om man gav invandrarnas kulturella aktiviteter stöd. Ändå är det så att det alltid är minoriteter som assimileras och inte majoriteter. Egendomligt nog tycks inte de svenska myndigheterna, som verkar vara så rädda om svensk kultur och traditioner inte lägga märke till den amerikanska kulturimperialism som utvecklas i Sverige och som hotar att helt sluka den svenska kulturen.

De turkiska arbetarkvinnornas problem.

Det sägs att kvinnorna i Sverige är fria. Att de har samma rättigheter som männen. Det är förbjudet att förtrycka dem, slå dem eller att hindra deras utveckling. Dessa lagar och regler gäller inte de turkiska arbetarkvinnornas situation. De, som varken kan skriva eller läsa.

Ty man bör komma ihåg att de band som binder samman turkiska män och kvinnor i

det turkiska samhället inte är lagar utan kulturella och religiösa traditioner. Finns inte detta längre finns det inte heller något familjeliv.

På grund av myndigheternas felaktiga inställning till minoriteternas kulturella traditioner försvinner dessa band mellan mänskorna i det svenska samhället. Religionen och de kulturella traditionerna löses upp av assimileringspolitikerna och familjernas förändrade ekonomiska situation.

De turkiska kvinnornas familjeliv förstörs i Sverige. De blir allt mer isolerade. Männerna å sin sida blir också allt mer främmande för sin kultur, religion och sina traditioner och lämnar sina familjer för att leva tillsammans med svenska kvinnor. De turkiska kvinnorna har inte samma möjligheter att komma i kontakt med svenskar och förblir ensamma och isolerade med barnen.

I Tensta och Rinkeby utanför Stockholm, där den turkiska minoriteten är ganska stor finns många exempel på dessa splittrade familjer. Varje dag drabbas någon turkisk kvinna av denna konflikt mellan det turkiska och svenska samhället. De svenska myndigheterna, som skryter om den svenska kvinnans rättigheter borde också titta på dessa kvinnors verklighet. Deras problem kan bara lösas med mänskliga kontakter, inte med lagar.

HISTORIEN OM BRÖDET

Det sägs att de svenska barnen är världens lyckligaste och friskaste barn. De har mängder av leksaker. De växer upp med närande mat, godis och glass. De lever fjärran från misshandel, hunger och sjukdomar. Samhället älskar och hjälper dem. Deras framtid är garanterad och de behöver inte vara rädda för morgondagen. Om de vill kan de få gå på daghem, lekskola eller fritidshem. Allt är gratis.

Ja, så informerar svenska myndigheter UNESCO och andra länder om sitt eget samhälle och de svenska barnens levnadsförhållanden. Sverige är bäst i världen. Men verkligheten i Västra Flemmingsberg är annorlunda.

Västra Flemmingsberg: Ett tiotal tråkiga, fula höghus, som ligger söder om Stockholm, alldeles bredvid Huddinge sjukhus. Där finns invandrarfamiljer från många länder. På låg- och mellanstadiet är 80 procent av barnen invandrarbarn.

Frånvaron av socialt liv, som bibliotek och affärer gör att Västra Flemmingsberg ser ut som ett öppet fängelse. Jag arbetade ett år i Flemmingsberg, som tillhör den borgerliga kommunen Huddinges nybyggda områden: 7 538 barn i förskoleåldern på 1 011 daghemspatser och 110 dagmammor.

Sådan är situationen i Västra Flemmingsberg. Så växer invandrabarnen upp.

Jag hade fem turkiska barn på Igelkottens lekskola. Skolan började klockan nio på morgonen. Men redan klockan sju måste barnens föräldrar vara på sitt arbete. Därför måste de leka på gatan tills lekskolan öppnade och jag kom. När skolan var slut för dagen klockan tolv hade de ingenstans att gå. Föräldrar och syskon kom hem flera timmar senare. Barnen tvingades vänta på gatan utan mat hela eftermiddagen. De var just fyllda fyra och fem år. En av pojkarna kissade hela tiden på sig.

När jag lämnade skolan klockan tolv för att springa till bussen, såg jag dem stå ensamma kvar bland de höga betonghusen på Flemmingsbergs platta cementgård.

Vad gör de hela dagarna utomhus, tänkte jag alltid när jag såg dem? Hur kan deras mammor lämna dem ensamma. Vad tänker de egentligen när de städar från morgon till kväll på Huddinge sjukhus?

Jag träffade två av mammorna och pratade med dem.

— Hur gammal är du?

— Trettio.

— Och du?

— Tjugoåtta.

— Hur många barn har ni?

— Fem.

— Och du?

— Fyra. Det äldsta är fjorton.

— Då fick du barn när du var fjorton.

— Ja, precis som min mamma.

— Har ni varit länge i Sverige?

- Ja, sju år.
- Har ni arbetat tidigare i Sverige?
- Nej.
- Varför inte?
- För våra barns skull. Vi har inte kunnat lämna dem någonstans.
- Men nu arbetar ni ju. Har ni hittat någon att lämna era barn till?
- Nej, det har vi inte.
- Men är det inte synd om barnen att bli lämnade ensamma?
- Jo, men det är synd om oss också. Vi vill inte bli förnedrade längre.
- Av vem blir ni förnedrade?
- Först av våra män, sedan av det svenska samhället, av socialbyrån.
- Varför blir ni förnedrade av era män?
- Den som inte jobbar är ingenting värd. Inte ens fem öre. Då blir man bara misshandlad och förnedrad.
- Hur vet ni det?
- Väninnor, som jobbar berättade att deras män blir snällare om man jobbar.
- Vad gör ni när era män slår er?
- Vi slår våra barn.
- Vad gör barnen då?
- De slår varandra.
- Era barn har det väldigt svårt nu.
- Det vet vi. Men det är bättre att barnen har det svårt än att de har en förnedrad mamma. Glöm inte att en förnedrad mammas barn också är förnedrad. Och vi menar att vi inte har rätt att förnedra våra barn längre.
- Så era män slår er inte längre nu när ni arbetar och tjänar pengar?

— Nej, det gör de inte. Och de hjälper till och med till att diska och laga mat hemma.

— Men kan ni verkligen inte lämna era barn någonstans?

— Jo, det kan vi.

— Till vem då?

— Till Gud.

— Till Gud?

— Ja, till Gud. Det är precis som när vi själva var små. När våra mammor gick ut på fälten och arbetade lämnade de oss alltid till Gud eller grannarna. Vi gör på samma sätt med våra barn i Sverige.

— Men har ni varit i kontakt med kommunen.

— Ja, det har vi. De säger att de inte kan göra något. Att vi ska lämna barnen till en granne.

— Men varför gör ni inte det då?

— Men vart ska hon lämna sina barn då? Vi har ju samma problem. Ska vi kanske lämna våra barn till grannarna och de sina till oss?

Ja, sådan var de turkiska mammornas situation i Västra Flemmingsberg hösten 1975. De gick några gånger till Huddinge kommun för att skaffa hjälp till sina barn, men utan resultat.

Jag försökte också hjälpa dem och kontaktade kommunen, socialassistenter, psykologer och pedagoger. Men tyvärr blev det inget positivt resultat.

Först sa de att det inte fanns någon plats. Sedan sa jag att de kanske kunde skaffa en turkisk dagmamma. Då sa de att det inte fanns några pengar. Kort sagt. Den borgerliga kommunen Huddinge ville inte lösa problemet.

Och eftersom nu de turkiska kvinnorna själva löst problemet med sin Gud, borde Huddinge kommun vara mycket tacksam mot denna gud. Det blev ju mycket billigare för kommunen än att skaffa dagmammor.

I Västra Flemmingsberg, som i andra svenska storstadsförorter lever svenskar och invandrare. De långa, höga husen ligger tätt intill varandra. Människorna bor därför också alldeles bredvid varandra och kan höra varandras prat, hostningar, skratt och gräl.

Många använder samma trappor, hissar och portar. Men utan att veta vad vad den ena eller den andra gör, vem som är vem och vilka problem man har.

— Har ni någon kontakt med svenskarna?

— Nej, det har vi inte, säger de turkiska mammorna. Om man inte har kontakt med sig själv, med sin egen man, sina barn eller landsmän, hur ska man då kunna få kontakt med svenskarna?

— Varför är det så, förklara vad ni menar.

— För det första är det en tidsfråga. Man hinner inte. Alla jobbar för att kunna överleva.

— Men ni jobbar inte på söndagar. Då kan ni träffa svenskar.

— Det är omöjligt att få kontakt med svenskar. Efter allt dåligt de hört om oss springer svenskarna lång väg, så snart de får syn på oss.

— Nu förstår jag ingenting.

— Vänta så ska jag förklara något så förstår du bättre.

— En av mina söner går i den där skolan du ser därborta. Deras svenska lärarinna hörde

att jag kan baka fantastiskt turkiskt bröd och bad min son att jag skulle baka, så att de svenska barnen och lärarna skulle få smaka av det. Jag blev oerhört glad och nöjd. Det var första gången under mitt liv i Sverige, som jag skulle få räknas som människa och mamma. Det kändes skönt att kunna få ge svenskarna någonting, som är vårt.

Trots att jag var trött började jag därför genast att baka bröd. På morgonen dagen efter gav jag min son brödet i en påse. När han lämnade huset var han mycket glad därför att alla hans svenska klasskamrater väntade på brödet. Alla skulle få smaka på det turkiska brödet och sedan skulle de kanske berätta om det för sina mammor när de kom hem. Kanske det sedan skulle bli lättare för min son att få kontakt med de svenska barnen.

— Ungefär en timme senare kom han gråtande hem med påsen i handen. Han var helt hysterisk och mycket ledsen.

— Varför gråter du min son, frågade jag?

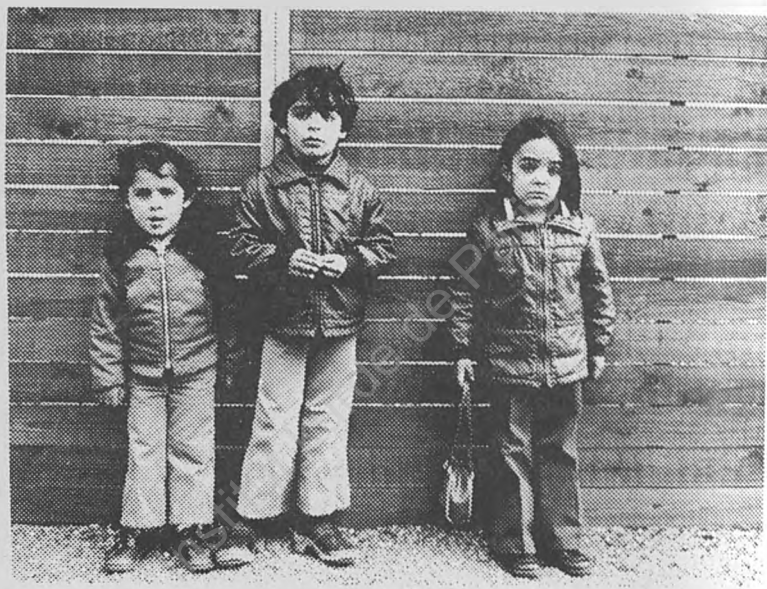
— Mamma, sa han. Du har bakterier. Därför vill eleverna och lärarna inte äta av brödet.

Ja, lärarna blev arga på honom och skickade hem honom med brödpåsen. Orsaken var en turkisk lärare, som arbetade som hemspråkslärare för de turkiska barnen. Denna känslokalle byråkrat från Istanbul försökte förnedra och skada de turkiska kvinnorna, precis som människor av hans klass också gör i Turkiet.

Han sa till de svenska lärarna att de turkiska mammorna hade bakterier. Sedan ringde han till Huddinge sjukhus och lät själv samla in avföringsprov från turkarna i kom-

munen.

De misstänkta mammorna hade naturligtvis inga bakterier. Men detta faktum befriade inte mammorna från smittan. Än idag säger de svenska barnen att de turkiska mammorna har bakterier och därför vill inga svenska barn leka med de turkiska barnen.

Svensken tycker om Sverige. I en undersökning som publicerades för en tid sedan förklarade 99 procent av de tillfrågade att Sverige är ett bra land.

Vad tycker du bäst om i Sverige? Skriv och berätta, varje publicerat bidrag belönas med 50 kronor. Adressen: Aftonbladet, Vattugatan 12, 105 18 Stockholm. Märk kuvertet "Därför älskar jag Sverige".

Jag kan dricka direkt ur vattenkranen

Jag har glädjen att bo i ett av världens renaste länder.

Jag kan dricka vatten direkt ur vattenkranen, det är något som många kanske aldrig tänkt på. Jag minns efter en resa hur lycklig jag var att åter få trampa svensk jord. Då jag kom hem rusade jag ut i köket och bara drack och drack.

Vi ska lära oss att vara tacksamma. Och vi har varit lyckligt lottade som sluppit ifrån krig. Man behöver bara läsa tidningar och se på TV vad krig ställt till med runt om i världen. Vart jag än skulle resa i världen skulle jag alltid längta till mitt kära Sverige.

**Edit Johansson
Sundbyberg**

● Vi slipper politik och järnvägar.

Jag gillar Sverige...

för här behöver man inte bekymra sig om några politiska aktiviteter. Här finns ingen när demokrati, inga små kommuner, ingen decentralisering (som i t ex Schweiz),

för här är kärnkraftverk inte förbjudna (Danmark) och ingen har genom ockupation kunnat stoppa ett kärnkraftsbygge (Schweiz),

för här behöver man inte stänga in sina försvarslösa barn i förskolor vid 4 års ålder (Frankrike) eller köra iväg dom till skolan vid 5 (England) eller 6 (DDR m fl),

för här har man inga djur i vanligt lantbruk längre och använder bara konstgödselmedel som tar ordentligt med energi att framställa. Inga otäcka naturgödseldoftar i näsan (som i alpländerna),

för här kan man ogenerat låta motorn gå på tomgång. Ingen risk att man behöver rödna för att man glömt stänga av den vid rött ljus (som i Schweiz),

för går man på krog och betalar fantasisummor får man ren och eventuell snygg miljö och relativt hövligt bemötande, inte god mat och kanske torftig omgivning (som i Danmark, Frankrike, Schweiz, Ungern etc etc),

för här är det fullt schysst att köra mot rött ljus och meja ner fotgängare som har företräde (till skillnad mot övriga civiliserade europeiska länder),

för dom vägrar att bygga en bro till Danmark. Fy, utlänningar kan ju komma in

hur lätt som helst (t o m mer utländska utlänningar än danskar, tyskar, usch, usch),

för ska du någonstans behöver du aldrig fundera över om du ska åka tåg eller buss eller din egen bil: järnvägarna är nerlagda och bussresorna oöverkomligt dyra (inte som i övriga Europa där det går massor av tåg som vem som helst har råd att resa med).

Marg Teleman, Dalby

● DEMOKRATI OCH RING SÅ SPELAR VI

Demokratin
Älvarnas brus
Ring så spelar vi
Friheten
Ölandsbron
Ringogram

Ängsviol
Lokalradion
Strömning
Kluringen
Aftonbladet
Realisationer

Jan Malmsjö
Allemansrätten
Gary Engman

Sjukvården
Varm korv
Evert Taube
Rapport
Ingemar Stenmark
Gammeldans
Eva Rydberg

C. Börjesson
Landvetter

Därför älskar jag Sverige

● Här får man skriva dålig svenska

Jag tycker att Sverige är bäst för att man kan skriva insändare trots bristfälliga svenska språkkunskaper. Tidningens redaktörer "reparerar" alla språkfel.

Om man tex skriver på dålig svenska till någon svenskspråkig tidning i Fin-

land, då hamnar det insända d rekt i papperskorgen.

Och naturligtvis är det också bra att man ofta kan träffa på bla rävar i skogen. I ett fattigt land hade befolkningen ätit upp alla rävar.

Klaus Kask, Nynäshamn

● Från Holland: Sverige är bäst!

Flyttade hit för tio år sen från Holland, är så glad och tacksam för det, för Sverige är det bästa som finns. Jag hoppas få bli svensk medborgare inom kort.

Det som jag älskar Sverige mest för är den vackra naturen, särskilt allt utrymme som finns här, inte trängt någonstan.

Sedan att köra på svenska vägar. Det känns som en befrielse efter att ha kört i hemlandet under semestern.

Svenska bilister är i allmänhet riktiga gentleman.

Sedan vår familj kom till Sverige är vi riktigt bortskämda med bra bostäder och bra matvaror. Visst betalar man mycket i skatt men betänk vad man får mycket tillbaka genom bra sjukvård och skolor m m.

Kunde jag skulle jag krama om hela Sverige för det finns inget bättre land på hela jorden!

Berta van der Laan, Ramnäs

● Från USA: Stolt att jag är svensk

Efter att ha sett Tärnaby och Ingemar på amerikansk TV slog det mig varför jag älskar Sverige.

1. Allemansrätten. Att få ströva omkring i skog och mark, att få vistas på badstränderna utan att betala ett öre. Det är Sverige ensamt om och det kallar jag frihet.

2. Den sociala tryggheten. Nog har det ändrats här i Amerika under de senaste

åren men i Sverige har det ändrats till det bästa.

3. Renheten. Hela Sverige är rent som ett operationsrum. Renast i världen.

4. Att ha 5 vecokrs semester. I USA får du en vecka efter att ha arbetat för ett företag i ett år.

Sverige är bäst. Ni vet ej hur bra ni har det. Jag är stolt att jag är svensk.

Mrs Majvor Gustafsson
Riverside, USA

● Allting funkar perfekt

Jag ÄLSKAR Sverige därför att jag älskar andra länder och inget land är det andra likt.

Innan jag började att resa utomlands så var jag alltför indoktrinerad för att älska Sverige på ett äkta sätt. Jag älskar Sverige därför att jag är van vid Sverige som hemland.

Jag älskar Sverige därför att jag är så bortskämd; jag förbrukar prylar och slänger skräp och ölburkar i vår vackra natur. Jag älskar Sverige därför att ALLTING FUNKAR PERFEKT.

Dessutom har vi en massa porr och en massa nöjda

åldringar. Vi har en massa nöjda skolbarn och en massa nöjda lärare. En massa nöjda alkoholister och en massa nöjda knarkare. Vi har en massa nöjda utlänningar. En massa nöjda poliser och en massa nöjda politiker och en massa nöjda väljare. JAG ÄLSKAR SVERIGE OCH HYLAND OCH KARUSELLEN. Jag älskar Sverige och vår nöjda standard. Jag älskar Sverige och Expressen och Aftonbladet och Mallorca. Förlåt... jag glömde sillen och midsommaren.

Sonja Arzt
Johanneshov

● Vår fina välutbildade servicekår

Visst älskar jag Sverige, i synnerhet när jag sitter på en gotländsk dikesren bland gulmåra och blåeld, tittar ut över Östersjön och suger i mej solvarma smultron från ett strå. Och nog pickar mitt hjärta kolossalt patriotiskt, när jag plötsligt får se en svensk flagga vaja från ett fartyg långt borta i främmande hamn.

Men att hålla fosterlandskärleken vid liv när man ska betala skatt — det är svårt, fast jag har slutat knorra på Strängnumera, sedan jag börjat undra hur tusan han bär sej åt att klara rikets finanser så pass bra som han gör, nu när vi alla gastar efter högre löner, ökade bidrag hit och dit, fler sjukhus, vårdhem, lekplatser, barndaghem, etc — medan vi fordrar lägre skatt på samma gång.

Men det är mycket man bör vara tacksam för här i landet, bl a vår fina välutbildade servicekår, jag menar ambulanspersonal, poliser, brandsoldater, som alltid kommer när vi än kallar för att hjälpa oss i en förtvivlad situation. Om taxichaufförer hör hit, så skulle jag vilja nämna dem också i det här sammanhanget.

För övrigt är jag glad så länge jag får leva i ett land, där man får läsa vilka böcker man är intresserad av och sjunga vilka visor man vill — fast inte på gatan förstås — och resa bort och hälsa på vänner och släktingar i ett annat land, och ändå tillåtas komma tillbaka hit utan att bli förvisad till Nordpolen eller något.

Aina Lundqvist,
Stockholm

Forsknings-dokumentations-informa-
tionscentrum om invandrarfrågor.

PUBLIKATIONER

Ser. A. Uppsatser och debatt:

1. Anne-Charlotte Cnattingius da
Fonseca & Annikki Nikula-Benito :
Barn med minoritetsspråk som moders-
mål i för&grundskola.
2. Svenskarna och deras immigranter. En
invandrantologi under redaktion av Karl
H. Bolay
3. Yttranden och utlåtanden från Svenska
flyktingrådet. Utg. av Svenska flyktingrådet
i samarbete med immigrant-Institutet.
4. Britt-Ingrid Stockfelt-Hoatson:Hemspråks-
träning i förskolan.
5. Mahmut Baksi : Hörru'du.

Ser. B. Dikter, noveller, essäer :

1. Akin Dascha: Mot vattendroppens ände.
2. Nicos Kokkalis: Budskapet. (Dikter)
3. Olga Prazakova: Alle liebe der Sonne.
4. Otakar Storch: Modry raj Pacifiku.
5. Binni Kristal - Andersson: Svenska för
Invandrare (Dikter)
6. Nenad Andrejevic:Laste bez gnezda.
7. Helmer Lång: Fyra svenska europeer.

Ser. C. Dokumentation :

1. Birgitta Fjällros: 75 Finska barn och ungdomsböcker.
2. Elsa Bender & Brita Dahlgren: Rasfördomar.
3. Yvonne Pålsson: Zigenare och tattare.

Tidskrift:

INVANDRARRAPPORT: Utkommer med 10 nr per år. Prenumeration 1976: 60 kr svenska organisationer, 30 kr enskilda och invandrarföreningar.

Debattartiklar, nyheter, information om och till invandrare, recensioner, lista över publikationer som inkommit till Immigrant-Institutets bibliotek mm.

Besöksadress: Lilla Brogatan 24, Borås
Tel. 033/13 04 40

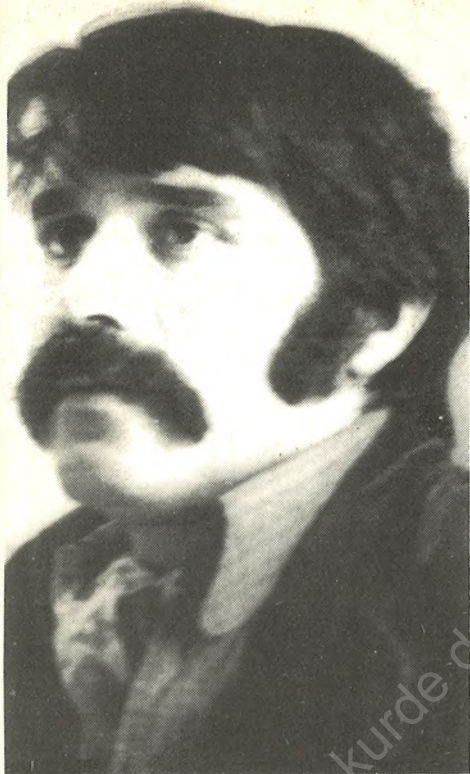
Postadress: Immigrant-Institutet, Box
10034, 500 10 Borås

Postgiro: 85 16 07-2 Bankgiro: 490-6012

INSTITUT KURDE DE PARIS

ENTRÉE N° 1532

Institut kurde de Paris

I Sverige:

Först kommer Kungen . . .

Sedan kommer Kapitalisterna

Sedan kommer Byråkraterna

SEDAN KOMMER INGENTING

...
Sedan kommer Arbetarna! . .

Sedan kommer Hundarna

SEDAN KOMMER INGENTING

...
Sedan kommer Utlänningarna! . .

mahmut baksi